

Posritel: Liis Lemsalu * „Looraks“

KOOLILASTE AJAKIRI

03
2012

HIND 2,24 €

HEALAPS

AUHINNASADU

Monster High® nukud võitsid
KARINA JÄÄGER
 Põlvamaalt,
PIPI-LOTTA KULLA
 Laevast ja
ANETE RAABE Türitl.
 Väikesed kollid saavad
KARDO PALMISTE
 Jõgevast ja
KERTU KUKK
 Tartust.

Mõnus
 märtsi-
 tervitus
 teile,
 armsad
 sõbrad
 ja sugulased!

Nüüd siis kuulutame välja jaanuari-
 numbril võistluste võitjad!
 Lõuna-estlaste auhinnad toimetame
 nagu ikka **Tartu O. Lutsu** nim.
 Keskraamatukogu lasteosakonda
 (Kompanii 3/5, Tartu) ning Põhja-
 Lääne- ja Ida-Eestis elavate laste
 preemiad ootavad neid **Kullo**
Lastegaleriis (Tallinn, Kuninga 6).
 Kellel on muid soovide ja ettepanekuid,
 neil palume need toimetusele saata
 e- või tavaposti teel!
 Rõõmsat kevadeootust soovides,
 lgavesti Teie Triibu-Liine

TacTicu lauamängude
 omanikeks saavad **KAUR**
KUTTI Türitl, **KENELI**
POHLAK Väike-Maarjast,
MARK DMITROVSKI
 Hiiumaalt, **HELINA**
RAMMUL Puurmanist
 ja **KAROLIINA MARIA**
PIHLAPUU Laevast.

Väikese jaanuariini
 lahendajad oli
 seekord väga palju.
 Loosiõnn tõi auhinnaraamatud
ANNA-LIISA TORM-KRIISILE Tallinnast
 ja **LIISBET VILULE** Sõmerult.

Ristsõna-plaadid võitsid
INESSA BOGOMOLOV Hyvinkäält ja
TÖNN KASPAR PÄRN Orissaarest.

Lembitu mõistatuse preemia-
 raamatud saavad **KADI LÖHMUS**
 Suislepast ja **ANETE MILLER**
 Põltsamaalt.

Täname Kultuuriministeeriumi, Kultuurkapitali ja Hasartmängumaksu Nõukogu.
 Suur aitäh Haridus- ja Teadusministeeriumile, kes tellis ajakirja meie põhikoolidele!

LAHEDAT LUGEMIST

- Maiilis Ollino „Pahupidi muinasjutt“ — 4
Mari Kolki „Minu muinasjutumaa“ — 5
Tampere kirjalapsed — 6
Luulet: Margret Rand „Ingel“, Greetel Kala
„Ei ole olemas“ — 7
Maria Antons-Valneri lumeluule, Karin Rea
„Jääkaru ja pingviin“ — 8
Mida aasta tõi? — 9
Merilin Jürjo „Legend tõelisest armastusest“ — 10
Oma sulega: Mardi Truusi luuletusi — 12

GALERII

Kuristiku Gümnaasiumi algklasside näituselt — 13

MAAILM MEIE ÜMBER

- Tiit Kändler sebra esimestest triibulistest — 14
Tere, lind! Peep Veedla kiivitajast — 16

- Meie lood ja laulud — 18
Lahe vahetund Paistu Koolis — 20
Poster 1: „Looraks“ — 21
Poster 2: Liis Lemsalu — 22

TEE ISE!

- Osavnäpp: Lully Gustavsoni teatrikoo ussike — 25
Mustkunstnik Ande tüdrukutrikk — 26
Irise käemaaling: panter — 27
Sandra sööginurk: oopilaff ja peedikotletid — 28

NUPUTA JA NAERA!

- Ilmar Trulli ristsõna — 29
Lembitu mõistatus, Kaur Kutti viktoriin — 30
Uusi päetisme — 31
Naeru-uss — 32

ELUMELU

- Uudised — 33
Zlata intervjuu Ingel Marlen Mikuga — 34
Tuulelaste festivalilt — 35

- Thomas Scheileke koomiks — 36
Kinouudised: „Looraks“ — 37
Hobid ja huvid: Karolin Luik — 38
Siit ja sealt: teatritest ja rekorditest — 39
Sõber Veltzi rokikool: The Who 2 — 40
Autonimedest: Buick — 42
Barbindus: kahe kleidiga Barbie — 43
Rekato: Ravensburgeri püramiidid — 44

Ajakiri Hea Laps ilmub 1994. aastast

Väljaandja: MTÜ Hea Laps
Harju 1, 10146 Tallinn, tel: 631 44 28
e-post: hea.laps@mail.ee

Peatoimetaja: Leelo Tungal
Kujundaja: Vivika Kalt
Levi: Anna-Magdaleena Kangro

Trükk: Reusner AS
Ajakiri Hea Laps on autorikaitse objekt

Tellimine ja info: www.healaps.ee
meili teel tellimine@healaps.ee
ja Eesti Posti koduleheküljelt
Hind üksikmüügis 2,24

Kaanepildil Ingel
Marlen Mikk Pipina.
Foto: Harri Rospu,
(Rahvuskooper Estonia)

Pahupidi muinasjutt

Mailis Ollino Põhikoolist

MULLUSELT STEN ROOSI VÕISTLUSELT

Elas kord ühes väikeses külakeses tütarlaps nimega Punamütsike. Ta igatses nii väga oma linnavanaema järele.

Punamütsike nurus ema, et see lubaks tal kallist memme vaatama minna. Ema pakkis lõpuks pikniku-korvi priske maatoiduga kokku ja tüdruk asus teele.

Aga samal öhtul tundis üks imearmas linnatüdruk, et ta elab nagu vangis. Tema hing ihkas värsket õhu, loomade, lindude ja lillede sekka. Oleks tal kas või koergi! See linnatüdruk oli Okasroosike.

Punamütsikese tee vanaema juurde oli pikk ja väsitav. Ja oleks ta veel teadnud, et teda jälitas juba pikemat aega kuri hunt!

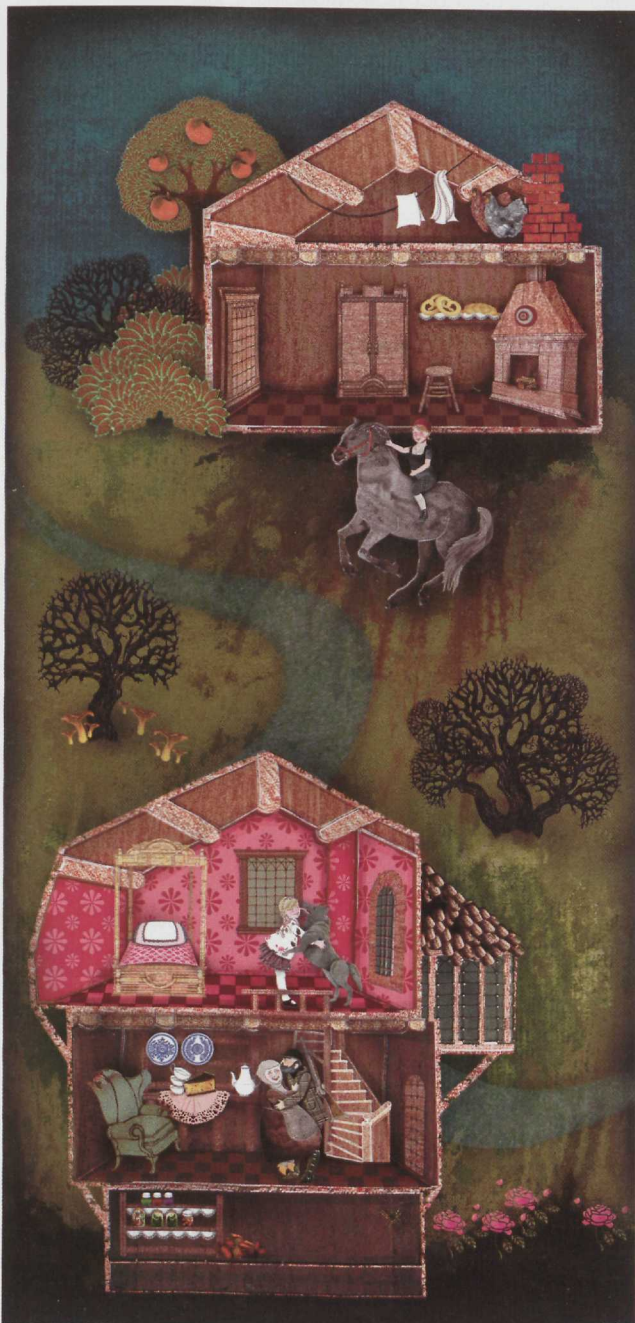
Linnatüdruk Okasroosike istus samal ajal majatrepil, unistas maaelust ja oma koerast ning tikkis kauneid patju. Kuid oh häda – ta torkas endale äkki nõjutud nõelaga sõrme ja vajus sinnasamma sügavasse unne.

Punamütsikese külas elas ka karm jahimees. Külas teavad ju kõik kõigist kõike ja olles kunagi ammu lugenud muinasjuttu Punamütsikese ja hundist, hüppas jahimees oma ratsu selga ja kihutas linna poole. Ta aimas, mis võib juhtuda. Kaval susi oligi juba vanaema korteri ukse taha jõudnud. Kriipis ja kraapis ust, et sisse saada ning memm nahka pista. Just parajal ajal jõudis jahimees kohale ja hunt andis jalgadele valu. Vanaema kuulis jahimehelt, mis oht teda ähvardanud oli, ja tal oli pääsemise üle nii hea meel, et ta suudles ja kallistas oma päästjat. Vaene üksildane jahimees armus vanaemasse.

Kabuhirmus hunt silkas mööda tänavaid ringi ja jõudis maja juurde, mille trepil märkas Okasroosikest magavat. Kurjade mõtetega hiilis ta lähemale, kuid tütarlaps näis hundile nii armas, et ta limpsas keelega üle piiga näo. Ja ennäe imet – Okasroosike ärkas üles! Ta kallistas, paitas ja sügas hunti nii hellalt, et võsaviile unustas oma koledad mõtted. Temast polnud kunagi keegi niimoodi hoolinud. Hundist sai Okasroosikese kõige truum sõber, kes talle maa- ja metsaelu imedest jutte vestis.

Viimaks jõudis ka külatüdruk Punamütsike surmani väsinuna linna. Pakkus vanaemale ja jahimehele head ja paremat kaasatoodud piknikukorvist ja jutustas kodukandi lugusid. Kui saabus aeg tagasi minna, ütles jahimees otsustavalt: „Mina jään linna memmega koos elama. Linn ei ole mu hobusele hea elupaik. Sina, Punamütsike, ole hea laps ja ratsuta temaga külla tagasi!”

Ja kui nad veel surnud pole, siis elavad kõik õnnelikult edasi: vanaema leidis endale printsi, Punamütsike sai transpordivahendi ja Okasroosike käib hundiga koortekoolis. Ja kõik on väga-väga õnnelikud.

Heilin Tikerpuu

Minu muinasjutumaa

Mari Kolk Saaremaa Ühisgümnaasiumist

Kas oled juba minu muinasjutumaal käinud? Ei ole? Muidugi mitte. Tegelikult ei ole seda maad päriselt olemaski. Sellegipoolest elavad seal mitmed lustakad tegelased: Sinipüksike, Punahabe, seitse lehmatalle, Lumimustake ja kaheksa hiiglaspoissi, Ärkav Kaunitar ja paljud teised. Kas räägin nendest veidi? Olgu pealegi!

Sinipüksike läks oma vanaisale Punahabemele kartulikrõpse ja hapukurke viima, kuid juhtus kokku lehmatallede emaga, kelle ta sealsamas nahka pistis. Sinipüksikesel hakkas kõht valutama ja ta lamas samblal sada aastat, kuni kolm ninasarvikut ta äratasid.

Lumimustake ja Porivalgeke on omavahel head sõbrannad. Mõlemad armastavad väga õunu süüa, aga ainult punaseid, sest valged on hiiglaspoisid ehk pisut üle soolanud.

Mašake oli teel kolme ninasarviku poole mannaputru jooma, kuid eksis ära ja sattus hoopiski lahke nõiamoori juurde. See nõidus tüdruku metsluigeaks, aga kui luik oli koju lennanud, ei saanud ta enam Mašakeseks tagasi. Ärkav Kaunitar pidi talle palmitüvedest öösärgi punuma, et nõidus kaoks. Kui särk valmis sai, pani Mašake selle selga ja sai jälle endiseks.

Jah, minu muinasjutumaal on tõepoolest lõbus! Ah, õigus, seda pole ju päriselt olemaski... Oh ma puupeal! Aga tore on seal sellegipoolest.

Mida, et minu jutus on midagi segamini läinud või? Minge metsa, ise olete segi läinud! Sellisest plikast nagu Punamütsike pole ma küll kunagi kuulnud. Kas jutustaksid mulle?

ÜLE MERE SAABUNUD ÜHETÄHEJUTTE

Soomes, Tampere linnas, elab päris palju eesti lapsi, kes õpivad usinasti emakeelt ja kirjutavad eesti keele tundides vahvaid jutte. Siin on mõned nende ühetähejutud.

P-TÄHE LUGU

Henri Kallio, 5. klass

Pikk poiss Peeter palus papalt paki pruune piparkooke. Palus päris palju piparkooke. Pooled piparkoogid pistis poiss põske, pooled pani põue Priidult peitu. Prillidega poiss Priit piilus Peetri põue. Põuest paistsid pruunid piparkoogid. Priit püüdis piparkooke pihta panna. Peeter põgenes, poole peal piparkoogid pudenesid, praksusid põrandal.

Pontu puhastas põranda, pistis piparkoogid põske. Poisid porisesid pahaselt, Pontu põgenes.

S-TÄHE LUGU

Katariina Teiss, 8. klass

Suvi sai suvitatud, saabus sügis. Sügis sügas selga suve sabas, saates sajusaapad, söödavad seened, soojad sussid suvitajate silmadesse. Suvitajate sinised silmad särasid, sügis sai sadu sõpru. Sõbrad saatsid sügisele sinise salli. Sügis sõi sõpradega šašlõkki salatiga. Salat sai söödud sekundiga, sest see sisaldas seeni. Sügis seisis sajus, soojad sokid saabastes, sõrmed sõrmikutes. Sedasi said sõrmed soojaks. See sai sügisele sõnad suhu: „Sügis saabus!”

Julia Tšabanova Tallinna Kesklinna Vene Gümnaasiumist

T-TÄHE JUTT

Melanie Puck, 5. klass

Tore tumedapäine tüdruk Tiina tammus tolmusel teel. Ta tuli turult. Tüdruk tassis tumedat tooli. Tool tundus Tiinale tohutult tige. Tool tõinas: „Tobe Tiina! Tassib turult toreda tooli tulle!”

Tugev tuul tuhises, toimetas tooli torisemise Tamperre. Tiina tõstis tooli tagurpidi turjale – tümps!

INGEL

Margret Rand Tartu Miina Härma Gümnaasiumist

Ühel kaunil kuuvalgel ööl
kõrgelt taevast tähtede juurest
helesiniselt udupehmet pilvelt
laskub alla meie maa peale
üks õrn ja imeilus ingliske,
kelle heleroosad tiivad
sädelevad ja annavad
valgust igale möödujale
ja rõõmu igasse peresse.

Jõudes maa peale taevast,
vaatab ta imestunult
ringi ja uurib seda ühest
ja teisest otsast,
mõeldes, kui kummaline
ja ka eriline
on olla maa peal olendil,
kes on harjunud pilvedel
elama, olles kaaslasteks tähtedele.

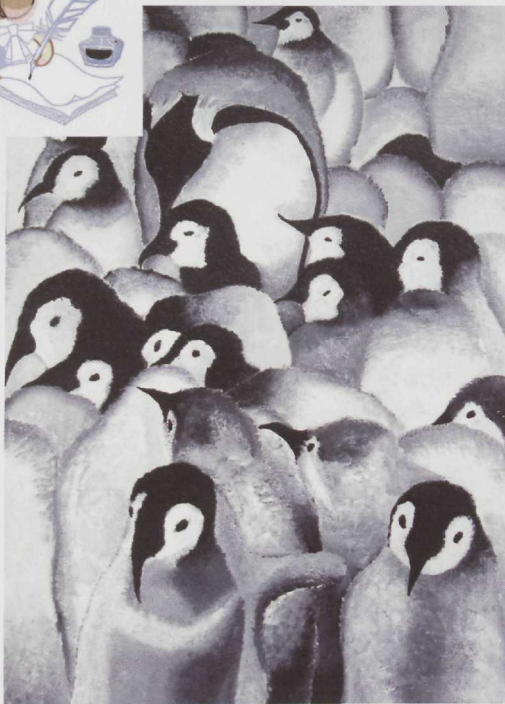
Imestunult vaatab ta sisse inimeste akendest,
ise endamisi mõtiskledes sellest,
et inimesel läheb ikka eluks nii palju vaja
ja kui vähe temal eluks tarvis oli.
Aga mitte kõik inimesed polnud rõõmsad –
ta nägi ka väga palju kurbi nägusid.
ning siis ta mõistis, et need, kelle
nägu ei sära, ei oska oma elus leida
seda kõige tähtsamat –
seda, mis on kõige olulisem.

Nad üritavad
teha palju, aga saavutavad
väga vähe, neid rõõmustavad
ainult suured asjad,
selle asemel, et tunda
rõõmu kõige üle.
Ingel aga naeratas iseendale
ja sai alles nüüd aru,
kui rõõmsat elu oli ta ise elanud
kogu oma elu, tundes
rõõmu kõige üle.

EI OLE OLEMAS

Greetel Kala Tallinna Nõmme Põhikoolist

Ei ole olemas kaht poolikut,
on olemas vaid üks tervik.
Pole olemas vihkamist ja viha,
on vaid tundetus.
Pole olemas midagi, mis on teistest parem,
on vaid miski, mida armastame teistest rohkem.
Pole olemas masendust ja kurbust,
on vaid veidi vähem õnnelikud hetked.
Pole olemas koledust,
on vaid teistmoodi ilu.
Pole olemas kuningaid ja orje,
on vaid arad ja julged.
Pole olemas enesetapjaid,
on vaid need, kes teavad, et on selle elu jaoks
liiga head.
Pole olemas madalamat rassi,
on vaid need, keda kardame.
Pole olemas kedagi teist,
oleme ainult meie.

Grete Liis Nagelmann (Huvikeskus Kullo näitusel)

Jääkaru ja pingviin

Karin Rea Tihemetsa Põhikooli 8. klassist

Elasid kord pingviin ja jääkaru. Nad olid täiesti tavalised polaarelanikud nagu näiteks polaarrebased või hülged. Neid peeti parimateks sõpradeks kogu põhjapoolusel ja isegi kogu maailmas. Pingviin ja jääkaru aitasid kõiki, kes abi vajasid. Nad ei tülitsevad kunagi.

Ühel tavalisel polaarpäeval läksid nad siiski tülli: kes on parim ujuja ja kõndija? Nad vaidlesid tükk aega, kuni jääkaru lõpuks sõnas: „Teeme matka ja vaatame, kumb meist on vastupidavam ja kiirem.”

Nad otsustasid, et aega on kolm päeva. Läbida oli vaja suuri veekogusid ning trotsida pikki ja jäiseid päevi. Kõige hullemaks ületuseks olid kolm järve, mille kaldad olid järsud ja kõrged.

Esimesel päeval olid nad teineteise silmapiiril ja rändasid pika päeva öhtuni. Jääkaru väsis ning tegi peatuse. Pingviin aga tatsas väsimatult ja võidukalt edasi. Teisel päeval oli jääkaru reipam kui pingviin, aga öhtuks väsisid mõlemad ja tegid puhkepausi. Kolmanda päeva varahommikul asusid nad teele. Kui ületati kõige väiksem mägi, olid nad heas tujus ja rõõmsad. Järgmise mäe tipus tundsid nad ennast natuke räsituna, kuid jätkasid ikka oma retke. Kolmanda päeva öhtuni oli veel ainult neli tundi. Nad teadsid, et viimane ehk kolmas, kõige kõrgem ja hullem mägi, oli veel ees.

Kui pingviin oli jõudnud viimase mäe jalamile, nägi ta, et seal oli väga palju lahtist lund. Pingviin oli sellega arvestanud ning endale kaasa pakkinud lumeräätsad. Jääkarul aga ei olnud vaja mingeid räätsasid, tema käpad olid juba räätsade eest. Nii nad tippu rühkima hakkasidki.

Enne päris finišisse jõudmist jõudis jääkaru juba võidukalt keksima hakata. Pingviin aga rõõgatas, et tema võitis, kuigi tegelikult jõudsid mõlemad üheaegselt finišisse. Nad hakkasid vaidlema ja nii möödus tükk aega.

Nende kisa peale oli üles ärganud Jäävana. Jäävana läks neile ligi ja küsis: „Mida te siin kaklete?”

Pingviin jutustas talle kogu loo ja ütles, et tegelikult oli jõudnud tema esimesena lõppu, aga jääkaru kohe keksima, et tema võitis. Sõnelus algas jälle.

Jäävana sõnas: „Kui te ei suuda koos elada ühel poolusel, siis pean ma teid lahku lööma!” Ja seda ta tegigi.

Järgmisel hetkel leidis pingviin ennast lõunapooluselt ja jääkaru oli põhjapoolusel. Jäävana ohkas kergendatult ja suikus tagasi oma magusasse unne. Sellest ajast peale elavadki pingviinid lõunapoolusel ja jääkarud põhjapoolusel.

Maria Antons-Valner

LUMEKINDLUS

Eile tegime me tööd,
lumekindlus valmis meil.
Aga täna üleöö
oli saanud sest bassein.

Maria Antons-Valner

KISKLEVAD KINDAD

Kord tülli läksid kindad
ja heitsid vaenukindad.
„Küll labakud on labased,
kuid meie – imetabased!”
nii hüüdis sõrmikutepaar.
„Küll sõrmikud on sõgedad
ja meie väga ägedad!”
nii arvas labakutepaar.
Nad üksteist kurjalt piidlesid
ja kaklesid ja riidlesid.
Nüüd kõigis neis on augud.
Et pakane see paugub,
ja laps on paljakäsi –
no see on häbiasi.

Kerfu Kukkk Tartust: Draakoniaasta

MIDA TÕI AASTA 2012?

Einar Suvi Puurmani Gümnaasiumist: Uus aasta tõi uue tujurikkuja

Anete Raabe Türi Põhikoolist: Alanud aasta tõi kooli mäele lume. Nüüd saab suusatada ja kelgutada.

Karina Jääger Orava vallast:

Uus aasta tõi meile lume ja külma. Kuigi lund polnud palju, oli ikka hea meel oma esimest lumememme teha ja lumesõda mängida. Tänu külmale tulid koolis meile ka külmapühad. Lapsi oli koolis väga vähe. Ma olen muidu alati olnud koolis, kui on külmapühad, aga 1. veebruaril oli – 29 kraadi ja ema ei lubanud mul kooli minna. 31. jaanuaril oli kogu kooli peale meil 38 last, see oli peaaegu pool meie koolist. Meie klassis oli vaid kolm tüdrukut, mina kaasa arvatud.

Karoliina Elizabeth Pettai Türielt:

Kuna eelmisel talvel olin väga haige ega tohtinud suusatada, kelgutada ega uisutada, siis ootasin tänavu nii väga lund. Alanud aasta täitis minu suure soovi – nii koju kui ka kooli tõi ta talverõõmud. Mõnus! Saan suusatada oma kodu ja kooli juures, kelgumägi on kodu lähedal kiviga visata, samuti liuväli. Mulle meeldib väga lumi ja talv. Loodan, et talverõõme jätkuks veel mitmeks kuuks, et saaksin sõpradega seda nautida.

Pipi-Lotta Kulla Laevast:

Aastal 2012 on minu elus muutunud nii mõndagi. Esiteks sain ma breketid, mille panemine mind väga ära ehmatas: ma arvasin, et nad hakkavad suurte tangidega kangutama nagu mõnes õudusfilmis. Tegelikult kleebiti breketid lihtsalt hammaste külge ja pandi traadid vahele. Vaid esimesel päeval valutas natuke. Teiseks on minu elus muutunud see, et käin nüüd ühe lauluõpetaja juures tunde võtmas. Selleks pidin kõigepealt ette laulma, et õpetaja Ursel Oja saaks otsustada, kas ma olen piisavalt hea, et tema juures laulmas käia. Selgus, et olen küll. Ka sellepärast olin ma väga närvis ja ärevil. Laulsin laulu nimega „Rocking in the Deep” – ühe Adele lauludest. Naljakas oli see, et kui ütlesin õpetajale, mida ma laulan, küsis ta, et kas tõesti minu sugune väike tüdruk laulab selliseid tädide laule. Mina vastasin sellele ebakindlalt: „Jah!” On ka kolmas asi, mis minu elus on tänavu muutunud. Nüüdsest käin lisaks laulu- ja uisutundidele ka kunsti-koolis. See on mul esmaspäeviti. Koos minuga liitus Tartu Laste Kunstikooliga ka minu klassiõde Naomi, nii et ma ei tundnud ennast üksi.

LEGEND TÕELISEST ARMASTUSEST

Merilin R. Jürjo Tallinna Prantsuse Lütseumist NB! Merilin on ka raamatu „Haldja naer” autor!

„**M**a tänan teid kogu südamest!” hüüdis noormees särades. „Tänan, et mu otsingutele suuna andsite!”

Ning, teinud rästikule kummarduse, asus ta juba Lätte poole jooksuma.

Läte polnud kaugel. Mingi kummalise juhuse või hoopiski saatuse tahtel oli noormees kõik see aeg lõuna poole Lätte suunas astunud ja nüüd siis sai see kõik põhjuse. Tema saatust oli seal leida Armastus. Ja kui ta selle peale mõtles, tundus see talle nii loogiline – leida Tõeline Armastus kohas, kus tõdedelt saab vale maha pesta, mille vett juues ei suudeta enam kunagi valetada ning mille juures olles võib kuulda maailma südame tukseid.

Hingetult jõudis rändur allikat ümbritsevasse sallu. Seal ta peatus hetkeks, tõmbas hinge ning astus siis edasi. Puud kohisesid ta ümber, sosistades uuest külalisest ja Armastusest, kes teda ootab. Rändur mõistis seda ning ta süda asus veelgi kiiremini lööma, tahtes justnagu rinnust välja murda, et enne rändurit Lätteni jõuda. Siis lõpuks oli see hetk käes. Ta jõudis salu keskmesse, kus ta kuulis vee sulinat ja südame-tukseid. Ning temast mõne sammu kaugusel seisis kauneim olevus, keda ta kunagi näinud oli.

Sel tütarlapsel olid pihani kuldpruunid juuksed, lainetades ja keerdudes nagu merelained. Juuste sisse olid põimitud lilled – imepisikesed roosid ja jasmiini-õied. Ta kandis õhkõrna roosakasvalget kleiti, siidist ja musliinist loodud meistriteost, mis oleks võinud olla loodud inglile. Aga kõige veetlevam oli neiu nägu ja loomulikult silmad, mis heledas näos särasid helesiniste, suurte ja soojadena. Noormeest nähes tekkis tütarlapse põskedele õrn puna ning punased huuled kaardusid jumalikuks naeratuseks. Polnud kahtlustki, et tema oli see, kes maailmale kinkis Armastust. Armastust, mis on nii täiuslik ja tõeline nagu ta isegi.

„Ma olen sind oodanud nii kaua,” helises kellukeste helinat meenutav hääl ning noor neidis astus ränduri poole.

„Ja mina sind nii kaua otsinud,” vastas teeline. Armastus sirutas talle käe, mida ehtisid väikesed nartsisid. Noor mees võttis käe oma pihku ja suudles seda. Sel

hetkel ta teadis, et ta ei pea enam oma elu armastust otsima, et Armastus ei suudle teda otsmikule ega juhata kellegi juurde. Armastus ise oligi tema õnn ja saatust.

Kuid sel hetkel, kui rändur neidise kätt suudles, kargatas taevast ning Lätte sügavaimasse kohta tekkis keeris, mis haaras Armastuse endaga kaasa. Pikalt mõtlemata hüppas rändur talle järele, teades, et nüüd ei suuda ta enam ilma Armastuseta elada. Ta pidi ta päästma.

Keeris viis nad järest sügavamale ja sügavamale, kuni rändurile tundus juba, et see teekond on lõputu. Siis äkki tundis ta tugevat õhusurvet oma näol ning järgmisel hetkel langes ta ruudulisele marmorpõrandale. Ta ajas ennast püsti ja jäi Armastuse ette seisma. Enne, kui ta sõnagi lausuda sai, ütles Armastus:

„See on Lõunaloss, kus teatatakse otsuseid. Põhjalossis võetakse neid vastu. Ma käisin Põhjalossis, rääkisin oma loo igatsusest ka ise armastada. Rääkisin loo sinust, kellele ma olin otsustanud oma südame kinkida. Siia lossi pidime koos tulema, et saada teada arvamus minu armastuse kohta. Kuid mul on tunne, et Vaim, kes otsuseid langetab, ei leppinud sellega. Ma arvan, et siin lahutatakse meid igaveseks!”

Neidis vaikis ning pööras noormehele selja, et oma kuumi pisaraid varjata. Ta oli üritanud olla tugev, kuid ta oli Armastus ja ka tema tundis valu.

Noormees aga ei kavatsenudki alla anda. Ta ruttas tütarlapsel kätest kinni haarama ning talle sügavasti silma vaadates lausus ta:

„Mitte miski ei saa lahutada südameid! Sa oled Armastus. Sina löid selle tunde, sina peaksid seda ju ometigi teadma. Me olime nii kaua lahus, ometigi teadsin ma kogu aeg, et kuulun sinuga kokku. Ära anna alla, me tuleme sellest koos välja! Sest nii kaua, kuni me oleme koos, oleme me võitjad!” Ning poiss surus oma huuled tüdruku kätele. Kui ta pilgu tõstis, ei näinud ta Armastuse silmis enam pisaraid, vaid õnne. Tüdruk vaatas teda hetke ning surus siis omakorda huuled poisi omadele. Sel hetkel mõistis teeline, mida tähendab armastuse suudlus – see voolas temast sooja lainena üle, kogunedes kuumana südame ümber ning vajutades sellesse igavese armastuse pitseri – selle sama, millest kõik teelolijad olid rääkinud. Ainult et see

pitser oli tugevam kui kõik teised pitserid kokku. Seekord oli Armastus ise armunud. Seekord oli Armastus suudelnud otse huultele.

Uut jõudu ja lootust saanud, tahtsid nad lossist lahkuda, kuid iga uks, mille nad avasid, viis nad tagasi täpselt samasugusesse ruumi, kus nad juba olid – vastuvõtusaali.

Järsku ilmus nende ette Maailma Vaim. Ta vaatas imelist Armastust ja vaatas vaest teelist, kes kätest kinni hoides teineteisele jõudu ja tuge pakkusid. Ta vaatas neid ja tundis südames kibedat kahetsuse pitsitust, et Armastus teda ei valinud. Ta tundis kadedust õnne pärast, mida talle ei kingitud. Vaim mitte ei igatsenud Armastuse suudlust, vaid igatses selle naise südant, millest ta nüüd lõplikult ilma pidi jääma.

„Armastust ei saa käskida,” kajas Vaimu mõtetes iidne käsklus, maailma üks alustalasisid, millele ei olnud võimalik vastu vaielda. Kuid Vaim ei tahtnud sellega leppida. Ta oli tuhandeid aastaid maailma juhtinud oma käe järgi ja Armastuse teekäiku jälginud.

„Ma ei anna teile luba,” teatas Vaim, ning tema sõnade peale lahutati armastatu käed ning nende vahele kerkis õhust müür. „Te ei tohi teineteist armastada!”

„Minu õigus on külvata armastust sinna, kus on mu soov! Ma sündisin maailma südames armastuse loojaks!” teatas Tõeline Armastus häält tõstes. „Sa juhid küll maailma, kuid sul pole võimu hävitada iidseid maailma alustalasisid, mis annavad mulle minu õigusi niisamuti kui sullegi! Mul on oma missioon, milles sul pole võimu! Sina juhid, mina loon ja need ei kattu omavahel! Sul ei ole õigust mind takistada!”

Nende sõnade peale langes müür teelise ja tütarlapse vahel ning nende käed ühinesid taas.

Muidugi mõista ei meeldinud Vaimule tema õiguste ja võimaluste vähesuse meeldetuletamine ning viha lahvas temas sama kiiresti kui Armastuse suudlus pitseri vajutab. Ta tõstis käe ja hüüdis kõue-mürina saatel:

„Et maa teid neelaks ja taevas neaks! Et maailm kaotaks õnne teie õnne pärast, ma raamatulehtedele aheldan teid maailma kärast! Armastuse ühte ja ränduri teise, et ilm usu kaotaks neisse!”

Sel hetkel, kui need sõnad said lausunud, haaras Lõunatuul, kes sinna lossi aheldatud oli, noored enda haardesse ja tahtis nad suruda erinevatesse raamatulehtedesse, kuid Armastuse ja ränduri käed olid nii kõvasti põimunud, et isegi tuule raudsed käed neid lahutada ei suutnud. Niisiis surus ta nad ühte raamatusse ning sidus selle paeltega kinni. Raamatusse, kuhu olid juba kinni pandud haldjad, kes keeldusid

allumast Vaimu käsklustele, libahundid, kes läksid liiga ülbeks, trollid, kes oma rumalustega pahandust külvasid ja paljud teised olendid, kes maailmast ühtäkki kadusid.

Vaim vaatas raamatut, kuid miskipärast ei tundnud oma tööst rõõmu. Ta mõtetes kajas endiselt lause: „Armastust ei saa käskida.” Ta kadedus ei saanud rahuldatud, see tundus talle nüüd pisike ja väiklane. Ehk oli asi selles, et ta teadis, et isegi seal raamatu lehtedel on neidis õnnelik, kuna tema armastatu on temaga. Armastus saatis ka sealt õhusuudlusi, mis inimeste südamesse voolasid. Ehk need polnud nii tugevad kui tema päris suudlused, kuid kinkisid maailmale sellegipoolest õnnetunnet. Ta teadis, et ka seal raamatus ei valiks ta Vaimu mitte iialgi. Ja see teadmine tegi talle südames kõige rohkem haiget.

„Ma olen liiga vanaks jäänud. Ja ma olen väsinud – Armastus minule ju suudlust ei kinkinud ja keegi mulle tuge ei paku.” Õlgu kehitades heitis Vaim viimase pilgu raamatule, kus tema südame käskija nüüd vangistatud oli. Ta oleks tahtnud ta uuesti vabastada, kuid ei leidnud endas piisavalt jõudu, et õnnele, mida ta ise ihaldas, elu anda. Selle asemel käskis ta Lõunatuulel Põhjalossi lennata ja teatada, et Maailma Vaim kavatses troonist loobuda ja jätta maailma juhtima vaid vääramatud iidseid käsklused, mis olid piisavalt võimsad et maailma õigel järjel hoida. Ta ise kavatses maailma südamesse puhkama heita. Ilma Armastuseta polnud tema jaoks maailmas midagi meeldivat.”

Mona sulges raamatu, jäädes hetke mõttesse. Talle tundus, nagu oleks miski ta südamesse voolanud ja seal pesitsema hakanud – midagi sooja ja kaunist. Neidis vaatas Niklasele otsa – noormees oli uinunud. Naeratades aetas Mona raamatu lauale ja võttis Niklase käest kinni. Läbi une pigistas pois õrnalt armastatu kätt ning ta huuled kaardusid magusaks naeratusseks.

Keskööl, sel maagilisel tunnil, juhtus aga midagi imelist. Raamatust hakkas kumama heledat valgust ning paelad vajusid lahti. Lehed lappasid ennast nii kaua, kuni jõudis kätte just ette loetud lugu. Hetke valitses vaikus, siis paiskus valgus silmipimestavaks ning raamatust kerkisid kaks vaimu – üks neist imeilus noor tütarlaps, keda ehtisid roosid ja jasmiiniõied; teine noor nägus mees, kelle silmis peegeldus armastuse magus tunne. Nad maandusid hääletult põrandale ning läksid siis kahe armastaja juurde. Naeratades silmitsesid nad nende seotud käsi. Siis suudles Armastus Monat ja Niklast mõlemat otsmikule, sosistades:

„Süda, milles on tõeline armastus, võib vabastada hingesid! Nüüd on Armastus teid mõlemat suudelnud!”

Sel hetkel lakkas väljas maru ning loitma löi imekaunis koidik. Hurtsikust oli saanud vaid roosipõõsas, mille varjus rändasid unedemaal koos kaks rändurit, et peagi jälle teineteise kõrval teele asuda.

MARDI TRUUS

TERE!

Mina olen Mardi.
 Õpin Tallinna Saksa
 Gümnaasiumi 5. b klassis.
 Minu kodus on palju
 raamatuid. Ma tundsin
 juba väga pisikesena
 nende vastu suurt huvi.
 Mulle loeti palju ette ja sealt
 ilmselt tekkis mul soov ka
 ise katsetada kirjutamist.
 Peale kooli käin juba kaks
 aastat sulgpalli trennis.
 Veel huvitavad mind väga
 autod ja eriliseks lemmi-
 kuks on mul ajalugu.
 Luuletused sünnivad mul
 vahest mõnest sündmu-
 sest ajendatuna või siis
 lihtsalt mõnest juhuslikust
 mõttest, mis peas on
 hakanud mõlkuma ja
 otsib võimalust paberile
 saamiseks.

Mardi Truus

AASTA 2012

MAAILMA LÕPUST LOBA
 AMMUST AEGA ON AETUD JUBA.

„VAAT KUI TULEB 2012,
 SIIS ENAM EI ELA ÜKSKI MEISTI!

TULEVAD PÄIKESETORMID,
 MIS MAAILMA TEISEKS VORMIB.

MAAPIND VÕIB MINNA LÕHKI,
 ÄRA VÕIB KADUDA ÕHKKI!

AINULT MINA ÜKSI OLEN SEAL
 JA VAATAN SEDA KÕIKE PEALT.

KUIDAS NEED, KES MULLE KUSKIL PAHA TEINUD,
 ON ARMETU JA ÕÕVASTAVA LÕPU LEIDNUD.*

NII ARVAB SEE,
 KES MAAILMALÕPPU IHKAB,

KES MAAILMAS KÕIKI JA
 KÕIKE VIHKAB.

AGA MINA LOODAN HOOPIS MISKIT MUUD,
 ET TULEMAS ON 12 ÕNNELIKKU KUUD,

ET INIMESED IKKA KÕIK ON HEAD
 NING RAHU JA ÜKSMEEL VALITSEB MAAILMA PEALI!

LAULUPEOTULI MEENUTAB

SUURE MÜRTSU SAATEL
 LAULUVÄLJAKULE TULIN,
 MITU PÄEVA KÕRGES TORNITIPUS OLIN.

NÄGIN SEDA UHKET, VÕIMAST PIDU,
 LAULJATE JA TANTSIJATE RIDU.

KÜLALISI EESTIMAALT JA KAUGEMALTKI KÄIS,
 KOGU LAULUVÄLJAK OLI PAKSULT RAHVAST TÄIS.

TANTSU KEPSUTASID NOORED JALAD,
 SEKKA KOSTSID JÄLLE LAULUPALAD.

PILLI MÄNGITI JA ROKKI LAULDI,
 OLI TUNDA PÄRIS KÕVA SAUNDI.

RÕÕMUHÕISKED, PALLID, EESTI LIPUD,
 HÄRDUSEST NII MÕNELEGI PISAR SILMA KIPPUS.

LAUL SEE KÖLAS ÜLE ILMA-MAA,
 KUIDAGI EI TAHTNUD RAUGEDA.
 OMA ARUST OLIN KÜLLALT VÄGEV TULI,
 ÄKKI OOTAMATULT ÄRA MINNA TULI.

LOODAN KUNAGI VEEL SINNA Torni TIPPU SAADA,
 SIIS KÜLL KAVATSEN KA IGAVESEKS JÄÄDA!

LAUD JA TAHVEL

LAUD JA TAHVEL VAIDLESID,
 KAUA MAID NAD JAGASID.

KUMB ON TÄHTSAM,
 KUMB ON PAREM,
 KUMMA JUTT ON ÕIGEM-VALEM?

TAHVEL KOHE SÕNA VÕTTIS,
 ENNAST TÄHTSAMAKS TA SÄTTIS.

„SINA, LAUD KÜLL TÄHTIS POLE,
 PILGUD KÕIK ON MINU POOLEI!“

AGA LAUDKI POLNUD VAIT,
 OLI TALGI TÄHTIS VÕIT.

„MINUL RAAMATUD ON PEAL,
 PALJU TARKUST LEIDUB SEAL.“

VARSTI SEAL ON I- PAD 2-ed,
 SINUGA MUL SUURED VAHED.

TAHVEL AGA VAIKSELT ÜHMAS:
 „MINAGI EI ALLA JÄÄ,
 „SMARDIGA“ SAAB KAETUD PÄÄI!“

NÕNDA KAUA JURASID,
 TUNNID MÕÖDA VURASID.

HIRMUS TÜHJUS TÄITIS KLASSI,
 SEE NEIL ERITI EI PASSIND.

ETEM OLEKS RAHU LUUA,
 PAREM ÕHKKOND KLASSI TUUA.

HEA, ET ASJAD LÄKSID NII,
 LÕPUKS OTSUS LEITIGI.

MÕLEMAD NAD TÄHTSAD KOOLIS,
 IGAÜKS NEIST VÄGA HOOLIB.

KURISTIKU GÜMNAASIUMI ALGKLASSIDE NÄITUSELT

GALERII

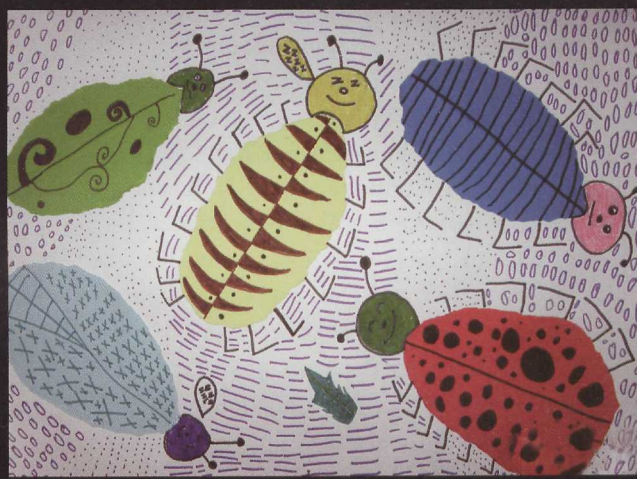
Inga Kaup

Danel Žigaldo

Armis Priskus

Laura Vlassenkova

Kiira Sergejeva

Jaana Mironova

Internetist vaata lastegalerii näituste kohta: www.kullo.ee

„Valguse värviline maailm“ on jätkujutt, mis heidab valgust valgusele. Valgus on meie jaoks tavaline asi. Kuid mis see tõeliselt on? Kust on see pärit? Kuidas see meieni jõuab? Miks me seda näeme? Kas näeme me seda samamoodi nagu lind, kass või ämblik? Kas saame valgusega reisida nagu lennukiga? Kas saame seda pista kotti nagu herneid? Mis on kiirem – kas valgus või mõte? Kas on olemas pime valgus? Sellest kõigest need lood pajatavad.

VALGUSE VÄRVILINE MAAILM

Tiit Kändler, teaduskirjanik

Korrastatud valguse sünd

Taevas on sinine, seda näeb igaüks. Kuid miks? Sellepärast, et päikesevalgus hajub igalt õhu aatomilt ja molekulilt. Mida suurem on valguse sagedus ehk siis mida pisem on selle lainepikkus, seda intensiivsemalt valgus hajub. Sinine valgus hajub kuusteist korda intensiivsemalt kui punane valgus. Nõnda et punast pole nii tugeva sinise foonil lihtsalt näha.

Kuid miks me näeme pilvi? Kust pilved tulevad? Pilved on veeauru kogunemine, kondenseerumine. Kuid veeauru on ju õhus alati, miks me seda siis enne pilvi ei näinud? Pilvi näeme sellepärast, et seal on vee molekulid hästi tihedalt üksteise kõrvale kogunenud, ja nõnda hajutavad naabermolekulid valgust üheskoos, justkui omavahel kokku leppides. Kui veetiljade suurus muutub võrreldavaks valguse lainepikkusega, siis nihkub hajunud valguse värvus sinisest punase poole.

Hajunud valguse elektrivälja kaldub võnkuma kindlas suunas. See on nii, nagu võngub näiteks kahe lapse käte

vahel hüppenõör, kui seda viibutada. Võngub üles-alla või paremalt vasakule, olenevalt kuidas seda võngutada.

Päikeselt tulev valgus ei võnguta elektrivälja ühes suunas, vaid see suund muudkui muutub. Õhuaatomid võnguvad igas suunas. Kui päikesevalgus langeb õhuaatomitele, siis kui

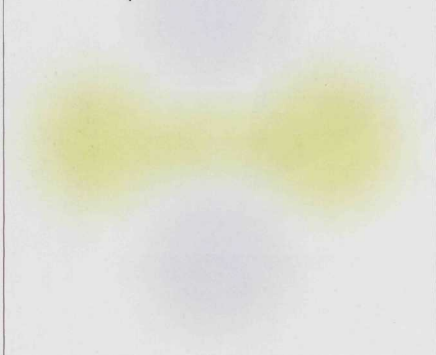
me vaatame langevale kiirele ristisuunas, ei näe me võnkeid, mis toimuvad meie poole ja meist eemale. Nõnda muutub pealelangeva valguse elektrivälja igas suunas, kuid valgus, mis hajub sellele ristisuunas, võngub vaid ühes suunas. Samuti juhtub, kui päikesevalgus peegeldub näiteks veelt või mõnelt muult ainelt, mis pole metall. Öeldakse, et valgus polariseerub.

Me ütleme, et selline valgus on lineaarselt polariseeritud. Keeruline nimi, aga mõte on selles nagu hüppenõõri võnkumisel: see võngub ainult ühes tasapinnas, ja kui nõõri võngutavad käed ringe teevad, siis see võnkumine ka muutub justkui ringikujuliseks. Polariseeritud valgus on teatud viisil korrastatud valgus – selle värv ja eredus on ikka sama kui korrastamata valgusel, aga sisemiselt on sellise valguse kiirgus korrastatud, ruumis kindlalt suunatud.

Taevalvalgus on lineaarselt polariseeritud, ja selle polarisatsioon on alati risti Päikese suunaga. On elukaid, kes mitte ainult ei näe valgust, selle eredust ja värvilisust, nagu meie, vaid ka suudavad eristada valguse erilist omadust – seda, kuidas selle elektrivälja võngub. Ehk siis näevad ka valguse polarisatsiooni. Ja sellised olendid, kes näevad valguse polarisatsiooni, saavad sellest kätte suuna, kus asub päike või seda peegeldav veepind – isegi kui Päikest pole otse näha.

Sellised – tundub, et imelise võimega – loomad on mõned putukad nagu mesilased, kaheksajalad, kalmaarid, seepia, krevett. Ka tuvidest arvati, et nad orienteeruvad taevalvalguse polarisatsiooni järgi, kuid see pole tööks osutunud. Üllatus – ka meie kuulume nende loomade hulka, ehkki enamik sellest ei tea. Ka inimsilm on valguse polarisatsiooni suhtes kergelt tundlik. Polariseeritud valgus tekitab nägemisvälja keskel

Inimese nägemisvälja keskel tekib muster, mis sõltub valguse polarisatsioonist.

tuhmi mustrit. Seda ei ole kerge näha, kuid väidetakse, et on õpitav valguse polarisatsiooni tajuma. Ja äädikakärbsed, parmu ning mesilase moodi oma liikumise suunda määrama.

Sebra esimesed triibulised

lidse vaidluse sebra triipude üle lahendasid hiljuti omal kombel Ungari ja Rootsi teadlased, kes väidavad, et triipudeks jaotasiid sebra naha verdimevad putukad.

Iga suvitaja teab, et parmu on mitte ainult tüütud, vaid ka väga ahned ja valusalt hammustavad putukad. Lisaks sellele kannavad nad edasi haigusi – ja kimbutavad rohusööjaid kõhutäitmisel. Gıbor Horvıth ja tema kolleegid teavad, et neid putukaid veetleb horisontaalselt polariseeritud valgus – sest veelt peegeldunud valgus on horisontaalselt polariseeritud ja selle järgi leiavad putukad vee, kus paarituda ja muneda. Lineaarselt polariseeritud valgus juhib vereimejaid putukaid ka oma ohvrite peidupaikadeni. On teada, et parmudele meeldivad enam tumedad kui heledad hobused. Sebra loode on tumedanahaline, kuid läheb enne sündimist triibuliseks. Teadlased oletasid, et põhjuseks on pisem atraktiivsus vereimejatele.

Ühes Budapesti lähedases hobusekasvanduses tegid teadlased järgmise katse. Nad valmistasid ühtlase ja triibulise nahaga hobusemudelid ning muutsid triipude laiust. Peibutusnahale lennanud parmu läksid liimile nii kaudes kui otseses mõttes. Triibulised kunstolendid meeldisid parmudele ühevärvilistest vähem ja mida kitsamad triibud tehti, seda vähem läks parme liimile.

Selgus, et triibuline hobusemudel ei tõmba ligi parme tumeda ja heleda vahel keskmiselt, vaid hoopis kõige vähem. Mõõtes elusa sebra triipude laiust ja tema nahalt peegeldunud valguse polarisatsioonimustrit, leiti, et sebramuster on väga sarnane kunstlikult valmistatud mustriga, mis parmudele kõige vähem meeldis.

Teadlased arvavad, et vereimejate putukate poolest ülirohkes Aafrikas elutsev sebra on evolutsiooni käigus lahendanud ühe minimiseerimise ülesande: vähim arv vereimejaid putukaid triipude kohta.

Kuid kas sebral on mustad triibud valgel nahal või valged triibud mustal nahal? See küsimus on teadlastel veel lahendamata. Samuti pole veel teada, miks

antiloobid, kaelkirjakud ja muud Aafrika rohusööjad ei ole veel triibuliseks muutunud.

Äädikakärbsed peavad taevast silmas

Liitsilmadega varustatud putukad suudavad oma rännakutel pidevalt taevast silmas pidada. Äädikakärbsed hoiavad suunda, kasutades loomuliku taeva- valguse polarisatsioonimustrit. On teada, et putukad nagu monarhliblikad ja tirtsud, kes rändavad mandrite kohal miljoneid kilomeetreid, peavad jäävat suunda nagu ka mesilased ja sipelgad, kes leiavad tagasitee pessa sadade meetrite kauguselt. Seetõttu kahtlustavad teadlased, et putukatel on mingisugune kompass.

Washingtoni Ülikooli bioloogiaprofessor Michael Dickinson ja tema kolleegid uurisid äädikakärbsede käitumist õues, piisavalt kõrge hoone katusele ehitatud areenil. Teadlased liimisid putukad kerge liimiga metallniidikese otsa, mis lubas neil loomulikul moel end pöörata ja liigutada. Kärbsede pea asendeid jälgisid digitaalkaamerad.

Tund enne ja pärast päikeseloojangut salvestati kärbsede suhteline asend 12 minuti jooksul. Areeni pöörati 90 kraadi võrra iga kolme minuti järel ja kui looduslikku valgust filtritega ei muudetud, säilitasid kärbsed suuna.

Kui areenile lasti ringpolariseeritud valgust, mis elimineeris loodusliku lineaarselt polariseeritud valguse, ei muutnud kärbsed eriti oma sihti, kui areeni pöörati.

Uuringud osutuvad äädikakärbsede võimele koordineerida navigatsioonil silma ja aju tegevust, kasutades valguse polarisatsioonimustreid. Äädikakärbsed suutsid hoida otsest kurssi valguse tavapärase polarisatsioonimustrit puhul, nihutatud mustrite puhul aga vähem.

Meresõitjad on möödunud sajandite vältel sõltunud Päikese nägemisest, kuid see pole alati nähtav. Probleemi lahendab polarisatsiooni- nägemine, sest kui putuka nägemisväljas on vaid tükike selget taevast, siis pakub valguse loomulik muster orienteerumiseks vajalikku infot.

Äädikakärbsede ajus on 300 000 neuronit, ja läheb vaja 300 000 kärbsede aju, et neist inimese aju suurust moodustist kokku panna. Sellele vaatamata saab äädikakärbsed orienteerumisel väga hästi hakkama.

Kärbsede liimiti niidi otsa ning jälgiti, kuidas ta erinevates valgustes liigub.

KIIVITAJA

Peep Veedla tekst ja foto

Sulelisi rännumehi saabub iga päevaga üha rohkem ja rohkem pikalt reisilt tagasi. Kel silma, see märkab, kel kõrva, see kuuleb. Kiivitaja on märtsis esimeste saabujate seas. Polnud tal ju ka teab kui kaugelt tulla. Mõni agaram käis Marokos ära, aga suurem osa veetis oma talvepuhkuse mõnel märgalal Hollandis, Saksamaal, Prantsusmaal või Hispaanias. Kohe, kui Eesti väljad lume alt välja sulama hakkavad, on kiivitaja platsis, võisteldes esimese saabuja tiitli pärast künnivarese, kuldnoka ja põldlõokesega.

Kiivitaja tuntuks pole kahtlust. Vähemalt maarahvas teab teda hästi. Tal on piisavalt uhke välimus, et silma hakata, ning üleliigi vali hääl, mis kuidagi kuulmata ei saa jääda. Varakevadel on äsjasaabunud kiivitajate hõiked niisama auditavad nagu lõolaul. Pesitsusperioodil kiivitaja territooriumile sattudes võib see kisa

aga lausa väljakannatamatuks muutuda. Seda ta tegelikult valju lakkamatu „kiivitamisega” taotlebki, et sa lähemsi ära – ükskõik, kuhu, aga kiivitaja territooriumilt välja. Suure tõenäosusega on muidugi selle kiivitaja territooriumi kõrval kohe teise kiivitaja territoorium, selle kõrval kolmanda ala jne. Ja kõik nad teevad põrgulärmid ning pikeerivad kutsumata külalise suunas mitte ainult oma pesitsusalal, vaid tulevad ka naabrile appi.

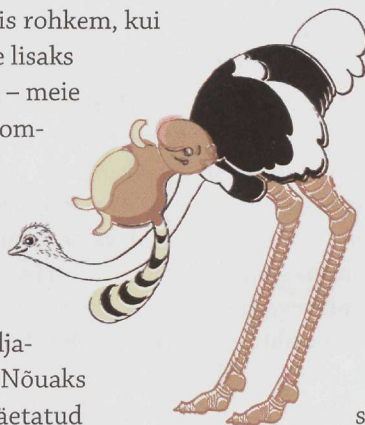
Rahvapärilise järgi olnud kiivitaja sõdade ajal põgenejate ja varjuotsijate seas vihatud linn, sest tema kisa peale saanud rüüstajad inimeste peidukohti kätte. Ka põgenevad orjad sattusid kiivitajate kisa tõttu tagaajajate küüsi. Kiivitaja lendavat igatühe kohal ja karjumat: „Siin üks! Siin üks!” nii kaua, kuni ohver kinni püütud. Seetõttu polevat mõned rahvad omal ajal ka kiivitajat sallinud. Aga tegelikult karjumat kiivitaja

hoopis oma nime. Vanal ajal, kui linnud ja loomad endale nimesid said, nurisenud kiivit oma nime üle. Karistuseks pannud Vanaisa ta oma nime hüüdma, eriti inimeste ja loomade ligiolekul.

Kiivitajal oleks inimestele öelda hoopis rohkem, kui vaid oskaks. Karjumisele ja pikeerimisele lisaks läheks kiivitaja meelsasti ka piketeerima – meie põllumajanduspoliitika vastu. Läheks Toompeale, läheks kas või Brüsselisse ning lehvitaks loosungeid üleskutsetega teha silo asemel endistiivi heina, et jõuaks enne saagikoristust pojad välja haududa. Nõuaks sügiskülvide vähendamist, sest tema pesitsusajaks on taliviljoras kasvanud liialt tihedaks ja kõrgeks. Nõuaks looduslike rohumaade säilitamist, sest väetatud

Pesitsusperioodil kiivitaja territooriumile sattudes võib see kisa aga lausa väljakannatamatuks muutuda. Seda ta tegelikult valju lakkamatu „kiivitamisega“ taotlebki, et sa lähleksid ära – ükskõik, kuhu, aga kiivitaja territooriumilt välja.

kultuurheina vahel ei pääse linn õieti liikuma ega ole seal ka suurt midagi suhu pista. Ja üldse nõuaks kiivitaja mosaiiksemat maastikku. Nagu vanasti oli.

Muidugi ei mäleta ükski kiivitaja, mis vanasti oli. Esiteks, mis erilist mälu saab olla vaid 2,25 grammi kaaluvas ajus, mis on näiteks kasvu poolest niisama suure haki ajust ligi kaks korda väiksem. Teiseks pole kiivitaja eluiga teab mis pikk. Esimese aasta lindude hulgas on suremus sõltuvalt talvest 30 – 57%, edaspidistel eluaastatel aga 29 – 34%. Kõige kauem on teadaolevalt elanud üks rõngastatud kiivitaja – 19 aastat ja 11 kuud.

Ometi tajuvad kiivitajad muutusi enda ümber ja enda võimetust neid muutusi takistada. Seetõttu sätivad kiivitajad tasapisi oma elurütmi ringi. Näiteks Hollandi teadlaste väitel alustavad kiivitajad põllumajandusmaastikel pesitsemist 2 – 3 nädalat varem kui nad seda tegid sajand tagasi ning seotud on see tõenäoliselt just maaharimise intensiivistumisega. Sellele vaatamata langes näiteks Taanis kiivitaja arvukus kultuurmaastikul aastatel 1975 – 1990 kahe kolmandiku võrra, liigi arvukus looduslikel rohumaadel aga püsis samal ajal stabiilsena.

On ilmselge, et põllumajandus on meile kõigile ellujäämiseks vajalik. Kui kiivitaja ja põllumehe vahel valitseb veidigi teineteisemõistmist, suudavad nad kindlasti edaspidigi maid jagada nii, et põllumees saaks saaki ning kiivitaja vihmausse ning putukaid. Ellu jäävad mõlemad. Põllumees tunneb rõõmu kaunist kiivitajast ja kiivitaja rõõmustab talle sobiva maastiku üle.

Ja siin nad on –
parimad noored
lõuna- ja
ida-eestlastest
autorid!

Foto: Sten Weidebaum

Mullu, täpselt 100 päeva enne
suvise laulu- ja tantsupeo
algust, kuulutasime koos
Laulupeo Sihtasutusega välja
lugude- ja luulevõistluse „**Ainult
siin sünnivad meie lood**“.
Häid töid saabus üle kogu Eesti
ning otsustasime nendest kokku
panna raamatu. Tänu haridus-
ja teadusministeeriumi
toetusele saavad selle endale
kõik põhikoolid.

Raamatu pealkiri „**Elu Eestis üsna lill**“ on pärit Veeriku
Kooli õpilase Ott Lehiste luuletusest. Ja kuna kirjutajate
hulgas oli väga palju lõuna-eestlasi, siis korraldasime
kogumiku esitluse Tartus, Oskar Lutsu nimelise
raamatukogu saalis. Suur tänu raamatukogule, Kalevi
Kommivabrikule ja A Le Coqile, kes aitasid seda
raamatupidu mõnusaks ja magusaks teha!
Siin aga väike valik lugude ja luuletuste kogumikust.

MIS KOHT ON MURI KÜLA?

Kas sa oled kuulnud sellisest kohast nagu Muri küla? Ei
ole? Seda võis arvata. No ma siis räägin.

See on väike küla, mis asub Luunja vallas. Luunja vald
asub Tartu külje all. Muri külas pole palju maju ega
inimesi. Siin on kõige rohkem kakskümmend maja.

See on üsna tore paik elamiseks. Külas on kaks suurt
põldu, kus kasvab teravili. Siin on ka kaks mitte väga
suurt metsa. Veel on siin lehma (neid on üsna palju,
kuna üks inimene peab lehma) ja mõned üksikud kitsed,
ning kanad, keda on ka üsna palju.

EESTI ELU ON MEIL ILUS

Eestis elu üsna lill –
nagu meie rukkilill.
Siin ei ela krokodill,
kelle eest end peitma peaks,
et ta säärest kinni saaks.

Eesti elul pole viga :
igas laudas on ju siga,
et me laual oleks liha
ja saaks kinnitada keha.

Lemmiklinnuks on meil pääsuke,
mitte mõni rääsuke!
Üle sini-musta-valge
meile kevade toob helge!

Ott Lehiste Tartu Veeriku Koolist

Muri külas pole palju lapsi. Küla elanikel on kõigil
oma maja ja suur aed. Siin on ka üks selline koht, kus
kasvab palju vaarikaid, mida võib käia suvel korjamas.

Muri küla asub üsna Tartu linna ääres. Talvel on siin
kõik valge ja lume all. Ja kui see lumi kevadel ära sulab,
siis uputab igal pool.

Ma arvan, et nüüd olen ma kõik ära rääkinud ja sa
tead, milline koht on meie küla. Kohtumiseni Muri külas!

Getter Lauk Luunja Keskkoolist

MINU KODUKOHT LÄÄNE-VIRUMAAL

„On Virumaa virulaste hoida,”
nii ütlevad laulusõnad.
Jah, ongi see maakond meie hoida.
See on ju meie kodukoht,
nii armas ja hea!
Siin ilusaid paiku on palju,
on jõgesid, järvi ja mägesid.
Ja üks, mis on kindel kui kalju:
siit lahkuda ei taha eal!
Käige ära Äntu järvede ääres,
Emumägi on võrratu paik.
Pedja jõgi saab alguse kiriku juurest.
Ja tulge külla Laekverre –
see on minu kodukant!

Kelli Rihm Laekvere Põhikoolist

AINULT SIIN SÜNNIVAD ME LOOD

Mina kirjutan oma loo spordist. Spordiga hakkasin ma tegelema väga noorelt. Juba kolmeaastaselt käisin ma jooksvõistlustel ja muudel spordivõistlustel. Mulle meeldis sport väga. Kui ma vanemaks sain, hakkas mulle meeldima jalgpall ja käsipall.

Kui ma läksin esimesse klassi, hakkasin käima hoopis korvpallis. Algul ei meeldinud mulle korvpall üldse, aga iga päevaga hakkas see mulle aina rohkem huvi pakkuma. Treener oli ka väga lahe ja me saime sõpradeks. Tänu korvpallile olen saanud nüüdseks palju reisida. Välismaal oleme saanud iga kord „kullad”. Kõige ägedam reis oli minu arust naabrite juurde Lätti, kui võitsime neid ühe punktiga tänu minule: viskasin viimastel sekunditel palli korvi sisse. Hästi lähedad on suvelaagrid, kus saab mängida, puhata ja leida uusi sõpru. Ükskord sain sõbraks ka Pärnu treeneriga ja kui nüüd kohtume, tervitab ta mind alati rõõmsalt ja kutsub Surematuks. Selle nimi pani ta mulle Tuksi laagris, kus olin oma tiimis kõige noorem, aga võitlesin alati vanematega lõpuni ega andnud alla.

Mul on olnud palju lihasevenitusi ja sõrmevigastusi. Peaaegu igal hooajal üks sõrmevigastus. Kõige hullem oli siis, kui ma vigastasin kolme näppu korraga. Küll siis oli palju kreemitamist ja sidumist! Vaba aega on väga vähe. Kui teised on nädalavahetusel vanaema juures, pean mina olema võistlustel, ja õhtuti, kui teised õues jooksevad, pean mina olema trennis. Aga hoolimata sellest meeldib mulle korvpall ikka!

Minu unistuseks on mängida NBA-s. Arvan, et just korvpallis sünnivad mu kõige huvitavamad lood.

Karl-Reimond Kõrs Rapla Ühisgümnaasiumist

ILUS EESTI

Eestimaa on küllalt väike,
aga siin on olemas küllalt päikest.
Meil on talved ja sügised,
ning linnulaulused kevaded.
Pole meil hiilgavat kulda,
kuid küllaga põllumaa mulda.
Kõige toredam on see,
et rääkida saab eesti keelt.

Märt Hansscmidt Põltsamaa Ühisgümnaasiumist

* * *

Meil on maamaja. Seal elan koos oma ema, isa ja õega. Meil elab seal veel palju loomi. Meie sissesõidutee kõrvale jääb tiik, mida ümbritseb kaks põlist paju, üks pisike kahar kuusk ja väike kleenuke kaseke. Need istutasime isaga sinna mõned aastad tagasi. Me proovime oma tiiki hästi korras hoida. Kevadel riisun tiigi ümber lehed, koristan talve jooksul pudenenud puuoksad. Siis on nii endal kui ka teistel hea vaadata ja ei pea piinlikkust tundma võõraste ees. Suvel riisume vetikaid. Korras tiik peegeldab meie maja ja elu kõige paremini ning pole midagi kaunimat kui kevadel tumedas tiigivees peegelduvad pehmed pilvetupsud, suvel peegelduv jaanituli, sügisel peegelduv kurelend, talvel jääle peegelduv jõulupuu.

Triinu Raie Loo Keskkoolist

VARESEPÕLLU NIME TEKIMINE

Ühel kevadisel hommikul otsustas Suuremõisa mõisahärra Vaemla mõisa külla minna.

Ta lasi tõlla ette rakendada kaks valget hobust ja alustas Vaemla mõisa poole sõitu. Aga teel läks mõisahärra oma härgade karjamaad vaatama. Kui ta karjamaa lähedale jõudis, tõusis suur vareseparv karjamaalt lendu ja maandus eemale. Kui tõld edasi sõitis, tõusis vareseparv uuesti lendu ja mõisahärra mõtles: „Küll on alles varesepõld!”. Sellest päevast alates hakkaski mõisahärra seda paika varesepõlluks kutsuma.

Rahvasuus on see nimi siiani kasutuses, kuigi küla ametlik nimi on Viilupi.

Lily Marlen Suuremõisa Põhikoolist

LAHE VAHETUND

Maire Sirel, tervisepsühholoog

PAISTU KOOLIS

Paistu koolis Viljandimaal õpib 61 last. On see suur või väike kool? Muidugi väike, kui võrrelda marmutsuurte linnakoolidega, kuid üpriski suur, kui võrrelda kunagiste koolidega Eestimaa külades, kus koolilapsi oli 20 – 30, ja kas või Oskar Lutsu „Kevade” ajaga, kui kooliperes oli napilt 40 last.

Väikese kooli suured plussid. Paistu kooli luikvalge hoone troonib keset avarust. Ilusat vaadet pole pidurdamas ei tööstus- ega kõrghooned – aina metsad-põllud ja kodumajad-talud. Koolimaja akendest paistavad põlispuud. Ustest on vaba pääs kooliõuele, kus palliplats ja palju liikumisruumi. Olemas isegi kooliaed, ootamas kevadet ja töökaid käsi.

Looduse keskel süda laulab ja hõiskab! Pole ime, et just Paistus on sündinud laule, mida lauldakse juba üle saja aasta. Paistu kooliõpetaja **Friedrich August Saebelman** oli 19. sajandi lõpul üks võimekamaid eesti muusikuid, kelle „**Kaunimad laulud**” hakkab Paistu koolis olles otsekohe meeles mõlkuma. Eriti selle kaks viimast rida: „Võimsasti kõla siis, ühine laul: „Õitsegu, kasvagu, kodumaa!””

Rahvusliku ja kultuurilise liikumise jõulist mõtet sümboliseerivad nii tugeva juurestikuga kuldne tamm Paistu kooli peaukse kohal valla vapil kui ka see, et nii

mitmedki praegused Paistu kooli õpilased on aktiivsed tegutsejad sellistes organisatsioonides nagu **Noored Kotkad ja Kodutütred**. Sage ja igasuguste ilmaoludega looduses liikumine harjutab poistel-tüdrukutel vastupidavust, karastab ja treenib tahet tulla raskustega virisemata toime. Kurikuulsat *teleka- või arvutitaguse „üleliigse istumise haigust”* neil lastel küll pole ega saa nende endi sõnutsi tekkidagi, kuna loomulikku huvipakkuvat tegevust on nõnda palju.

Võimlast saab võimsust! Vahetunni ajal võib Paistu koolis **võimlasse** minna. Saab **palli mängida** ja **vabalt joosta**. Palle on laste käsutuses palju ja võimlasse mahub väikeste grupikestena palju mängijaidki. Sõna „võimla” ütleb juba peale vaadates selle ära, mis kasu kas või kümneminutilise võimlas ringituiskamisest võib tõusta: saab juurde **võimsust**, see tähendab vastupidavust ja **võimu** ehk jõudu ja väge valitseda kas või iseenast. **Liikumis+vahepala** hooga vahetunni näol teravdab tähelepanu ja lisab juurde **võimekust** õppida.

Soojal ajal, mõistagi, saab vahetunnil olla õues – kooliõu käe-jala juures ja õueminik lihtne. „Mõni vahetund jääb liiga lühikeseks!” märgib *Lisette* 4. klassist. Äkki tööpoolest võiksid vahetunnid olla pikemad, et jõuaks värskust koguda ja end **liikumisega pikast istumisest „välja puhata”?**

TÕELINE LOODUSJÕUD.

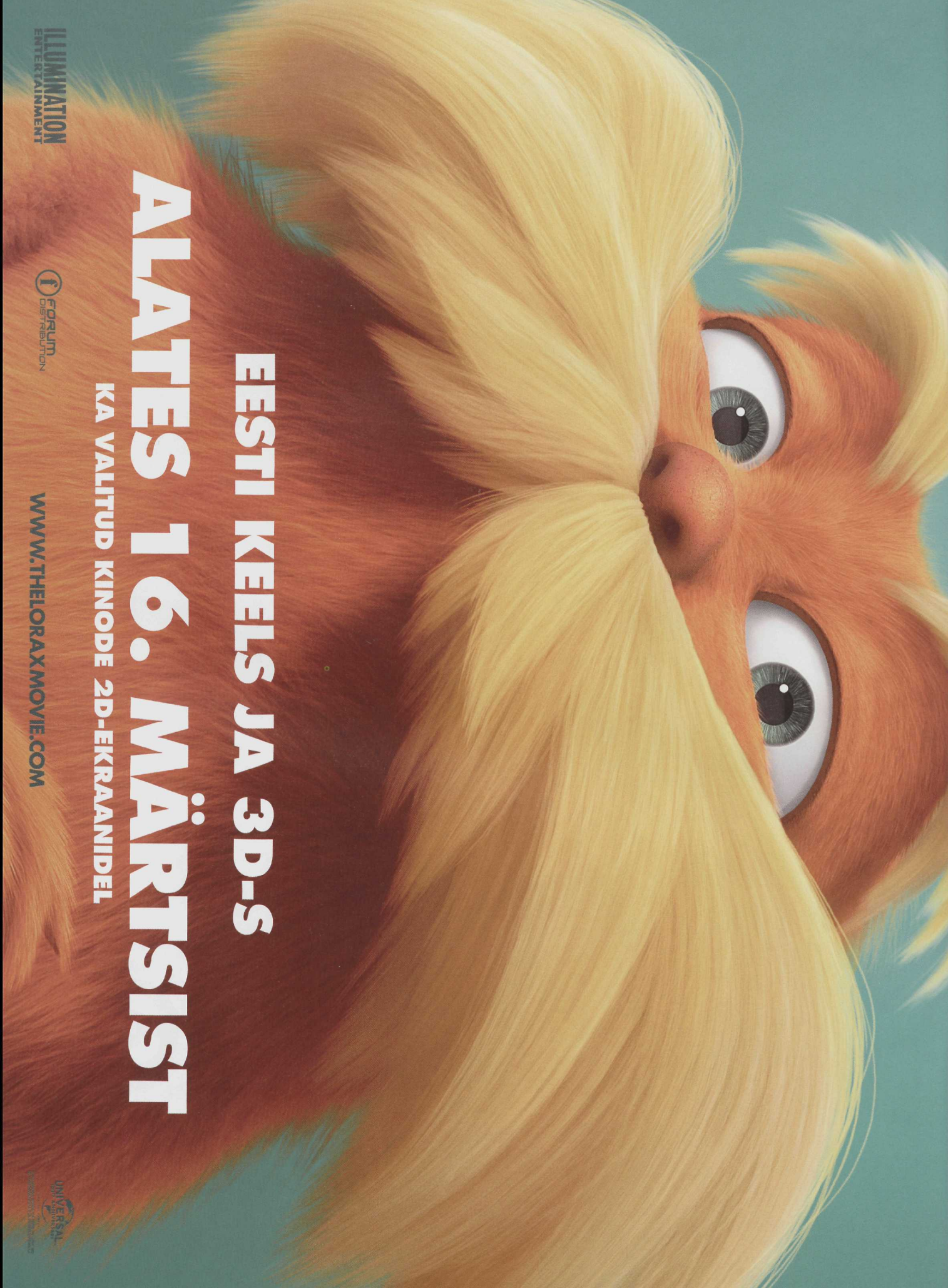

LIIS LEMSALU

HEA LAPS

ILLUMINATION
ENTERTAINMENT

FORUM
DISTRIBUTION

EESTI KEELS JA 3D-S

ALATES 16. MÄRTSIST

KA VALITUD KINODE 2D-EKRAANIDEL

WWW.THELORAXMOVIE.COM

UNIVERSAL
PICTURES
PRESENTS
THE LORAX

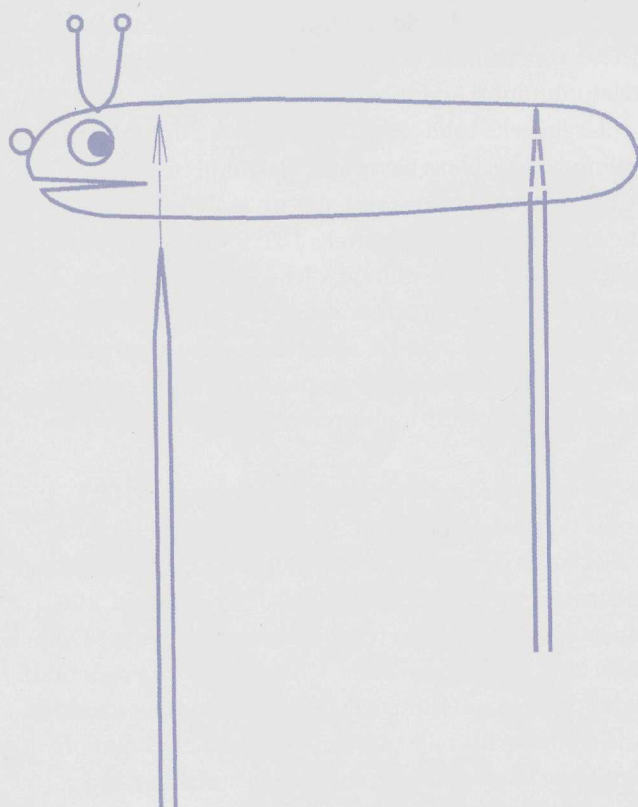

VAHVA TEATRIKUU USSIKE

Lully Gustavson

Meisterda endale üks väike teatrimängu ussike – väike vertepnukk, millega on tore mitmesugust roomamist, vingerdamist, sabaotsa keerutust ja muid liigutusi teha. Sellise liikuva ja painduva ussikesse valmistamiseks on sul vaja 10 cm pikkust ja vähemalt 2,5 cm paksust porolooniriba. Näksi kääridega porolooniriba ümaraks ja peenikeseks. Tee kaks puust grilltikku pooleks, kasta teravad otsad liimi sisse ning torka need umbes ussi kaela kohale ja sabasse. Tiku torkamisel ole ettevaatlik, et tikuotsad poroloonist läbi ei tuleks. Katsesarved tee ussikesele

peenikesest traadist või müügilolevatest lilletolmukatest. Ninaks sobib väike must pärl. Nina alla tee umbes 1 cm pikkune sisselõige – suu. Värv suu seest punaseks ja vahva teatrimängu-ussike ongi valmis. Sellise ussikesega mängimine on sulle heaks lõõgastuseks. Soovin sulle teatrielamustest rikast teatrikuud!

MUSTKUNST

Mustkunstnik **Ande**

Trikk

Kevad on teatavasti armumise aeg ja just seda Uinu teha otsustaski – ära armuda. Ühel päeval märkas ta bussis imetoredat tüdrukut sõbrannadega juttu ajamas. Sel hetkel tabas poissi mingi imelik tunne. Neli peatusevahet kogus Uinu julgust, et tüdrukuga rääkima minna. Ent kui poiss oli lõpuks valmis otsustavat sammu tegema, väljus tüdruk sõbrannade kambaga bussist.

Järgnevatel päevadel tüütas Uinu sõpru jutuga oma õnnetust armastusest. Koolis oli tulemas kevadball, ent ta ei teadnud selle tüdruku nimegi, telefonist, e-mailist või Facebookist rääkimata.

Ühel päeval tassis Lembit kooli telefoniraamatu. „See on lahendus Uinu muredele!”

Uinu kahtles: „Kuidas me ta sealt üles leidma peaks? Helistame kõik inimesed läbi?”

„See oleks ka variant,” ütles Lemp, „aga täna me siiski nii ei tee. Mul on parem idee. Uinu, ütle üks suvaline kolmekohaline arv.”

„683,” vastas poiss äraootavalt.

„Nüüd pööra see arv ringi ja lahuta väiksem suuremast.”

„683 – 386 = 297,” arvutas Uinu Peerendi abiga.

„Nüüd võta vastus, pööra see ümber ja liida kokku.”

„297 + 792 = 1089”

„Võtame appi telefoniraamatu,” lausus Lemp kataloogi Uinule ulatades. „Vastus oli 1089, eks? Võta siis lahti lehekülj 108 ja loe üheksas nimi. See inimene teab, kes see tüdruk on. Helista talle.”

Uinu küll kahtles, kuid valis südame põksudes telefoniraamatust numברי.

„Eee... Tere... Ma tahtsin küsida, et...” kogeles poiss, „Et ega te juhuslikult ei tea ühte tüdrukut...”

Uinu kirjeldas tüdrukut nii hästi, kui oskas. Poisi suureks imestuseks ja rõõmuks teadiski telefonile vastanud naine kirjeldatud tüdrukut. Õige pea oli Uinul kirjas nii tema nimi kui ka telefoninumber. Arvutiklassis toksis Uinu nime Facebooki otsingusse. „See ongi tema!” hõikas poiss elevusega.

„Nüüd saad ta ballile kutsuda,” naeratas Lembit ja lahkus, jättes Uinu arvutiekraani imetlema.

Kuidas Lembit seda tegi?

Triki ettevalmistamine nõudis Lembitult tavalisest rohkem vaeva. Esmalt oli vaja teada saada salapärase tüdruku nimi ja telefoninumber. Lemp teadis, et selle peatuse lähedal, kus tüdrukud maha läksid, asub

läks järgmine nädal samal ajal ette ootama. Peagi märkaski ta tänu Uinu kirjeldusele oli lihtne ära tunda. Kui Lembit oli loo ära rääkinud, ei olnud tüdrukul midagi oma ja telefoninumbri andmise vastu.

Järgmiseks tulid arvutused. Ükskõik, mis arvu Uinu valinud oleks, oleks vastuseks igal juhul tulnud 1089. Ainsaks erandiks on arvud, mis on mõlemat pidi lugedes samasugused, näiteks 181, 333 jne. Kui Uinu oleks midagi sellist valinud, oleks Lemp palunud tal mingi ettekäandega uue arvu valida.

Kui pärast lahtutamist oleks vastus olnud kahekohaline, näiteks 99, oleks Lemp palunud selle ette nulli lisada. Nii oleks 099 ümberpööratult 990 ja $990 + 99 = 1089$.

Nüüd võttis Lembit kätte telefoniraamatu. 1089 andis talle palju võimalusi – kas 89. inimene 10. leheküljel või 9. inimene 108. leheküljel või... Poiss hakkas otsast proovima. 10. leheküljel olid reklaamid, 108. leheküljel olid aga juba telefoninumbri ja Lemp helistaski üheksandale inimesele. Olles talle loo ära rääkinud, palus poiss, et kui Uinu helistab ja üht tüdrukut kirjeldab, ütleks vastuvõtja talle tüdruku nime ja telefoninumbri. Õnneks võttis telefoni vastu tore naisterahvas, kes naerdes nõustus ja Lembit sai triki ellu viia.

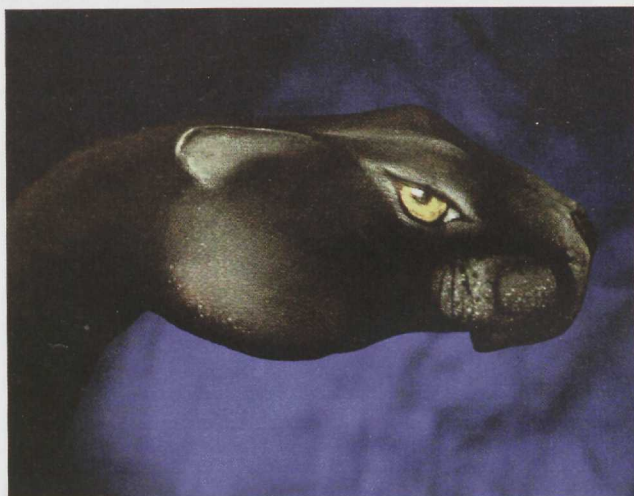
muusikakool, ja muusikakooli tüdrukut, keda

Võta niiske švamm ja hõõru sellega must värv lahti, nii et see hakkaks švammi külge. Tupsuta värviga üle terve käsi, püüdes ainult silma koha välja jätta. Kui see ei õnnestu, saad pärast värvimist silmaaugu lihtsalt ära puhastada. Selleks kasuta niisket vatitükki või lappi.

Pese švamm vee ja seebiga puhtaks või võta uus ja tee see valge värviga kokku. Sellega toonita õrnalt pildil näidatud kohti. Silma juurest aita pintsliga kaasa, sest švammiga ei mahu sealt hästi tegema.

Võta peenikese otsaga pintsel ja tee see musta värviga kokku. Sellega saad ääristada silma piirjooned, ninaotsa ja kõrvalesta, ning maalida koonutäpikesed. Loputa pintsel puhtaks ja võta kollane värv, millega täida silmairis. Puhasta jälle pintsel, liisa valge värviga silmale läiketäpikesed.

Nüüd läheb maalimiseks! Kasuta peene otsaga pintslit ja hakka pantrile karvast kasukat looma. Selleks triibuta läbisegi valgeid ja musti jooni, mis kohati segunedes tekitavad ka halle triipe. Võid vabalt lisada ka sinakaid või pruunikaid triipe – mida rohkem värve, seda elavam loomake tuleb.

Märtsikaslaste käsi käib käbedalt!

Iris Müntel

Seekord õpetan taas, kuidas teha käemaalingut. Loomakeseks valisin erilise kaslase, kellest kui eraldi liigist ei saagi rääkida. Nimelt maalin musta värvi leopardi või jaaguari ehk teisisõnu pantri.

Pantrid sünnivad süsimustana ja jäävad selliseks elu lõpuni. Vahel võivad nende karvkatef kaunistada ka tumedad, kergelt aimatavad leopardilaigud. Päeval võib pantreid kohata puudel puhkamas, aga öösel, kui panter sulab pimedusega ühte, algab jaht.

Teisi vahvaid seltsilisi, keda kätele maalida, võid leida minu äsja ilmunud raamatust „Nutikad näomaalingud“. Kui aga raamatupood on kaugel ja kukkur kõhn, siis teisi „Hea Lapse“ ajakirjas ilmunud õpetusi leiad ka minu kodulehelt www.irisgrimm.net

KOKKA ISE

Sandra Vungi retseptid ja fotod

Kevad ei ole enam mägede taga, kuid ilmad on veel salakavalad ning siis on hea, kui köht on korralikult täis ja tuju hea. Seetõttu ongi märtsikuises sööginurgas kaks väga toitvat ja maitsvat rooga. Soovitan soojalt järele proovida!

Oapilaff

Usun, et pilaffiga on kõik tuttavad. See punane rammus riisiroog, kus on alati ka porgand sees. See pilaff on aga natuke omamoodi. Nimelt on siin sees veel ka oad, mis on väga valgurikkad. Kindlasti annab viimase maitseilhi siin toidus loorber.

Vaja läheb:

- kolm peotäit kvaliteetsemat riisi (nt. kuumtöödeldud)
- 1 suur sibul
- kolm küüslauguküünt
- 1 suur porgand
- 250 ml tomatipastat
- purk ube (mina kasutasin punaseid)
- 2-3 loorberilehte
- näpuotsatäis jahvatatud musta pipart
- paar tl kõõgiviljapuljongi pulbrit
- 1tl šašlõki- või hakklihamaitsesinet (Maxima omad, rohekas pakendis, ilma ohtlike lisaaineteta)
- maitserohelist

Aseta paksema põhjaga pott või pann tulele. Lisa paras ports õli ning tükeldatud sibul ja porgand. Kuumuta paar minutit, aeg-ajalt segades. Lisa tükeldatud küüslauguküüned ja riis. Kuumuta pool minutit ning lisa nii palju vett, et riis oleks kaetud ja jääks paar cm ülegi. Lisa ka kõik maitseained (loorberilehed, pipar, puljong, šašlõki- või hakklihamaitsesine) ning kurnatud oad. Keeda tasasel tulel kaane all aeg-ajalt segades, kuni riis on peaaegu pehme. Lisa tomatipasta, sega ning keeda, kuni riis on valmis. Serveeri koos maitserohelisega. Kõrvale sobib haugata rukkileiba.

Peedipunased kaerakotletid

Mul jääb alatasa hommikuputru üle ning kuna külmalt või soojendatuna mulle viljapudrud ei istu, siis tuleb leidlik olla ja järelejäänud pudrust näiteks kotlette teha. Tegelikult saab neid teha peaaegu igast pudrust ja maitsestada millega iganes.

Vaja läheb:

- umbes 600g kaerahelbeputru
- 1 pisike toores peet
- 2 suurt küüslauguküünt
- 4 spl täistera-nisujahu (või ka odrajahu)
- maitseaineid (mina kasutasin Maximast ostetud hakklihamaitsesinet)

Lisa kaerahelbepudrule riivitud toores peet, purustatud küüslauguküüned, jahu ja maitseained. Sega "kotletitainas" korralikult läbi. Vormi taignast väikesed pätsikesed ning prae pannil õlis mõlemalt poolt krõbedaks. Söö niisama, serveeri leiva peal või mõne muu toidu kõrvale.

ISE TEHTUD – HÄSTI TEHTUD!

mängud ja mänguasjad

KUMB OLI ENNE?

KEEGEL

või

SQUASH

mängud ja mänguasjad

KUMB OLI ENNE?

PETANQUE

või

FLIPPER

mängud ja mänguasjad

KUMB OLI ENNE?

VANNIPART

või

JOJO

tv, filmid ja muusika

KUMB OLI ENNE?

ROCK SUMMER

või

VILJANDI PÄRIMUSMUSIKA FESTIVAL

tv, filmid ja muusika

KUMB OLI ENNE?

"TERMINATOR"

või

"PREDATOR"

tv, filmid ja muusika

KUMB OLI ENNE?

MAARJA-LIIGILUS

või

MTV

faktid ja väljamõeldised

KUMB OLI ENNE?

VAARAO TUTANHAMON

või

SFINKS

faktid ja väljamõeldised

KUMB OLI ENNE?

RISTITUD NUNNAD

või

RISTITUD MUNGAD

faktid ja väljamõeldised

KUMB OLI ENNE?

WC-FABER

või

HAMBAPASTA

kodu ja mood

KUMB OLI ENNE?

ISEPRUUNISTAV KREEM

või

PÄIKESEKREEM

kodu ja mood

KUMB OLI ENNE?

ELEKTRILINE HAMBAHARI

või

VALEVUNTSID

kodu ja mood

KUMB OLI ENNE?

KINO

või

POP CORN

varia

KUMB OLI ENNE?

PISA TORN

või

SIXTUSE KABEL

varia

KUMB OLI ENNE?

KLOONITUD KASS

või

KLOONITUD KOER

varia

KUMB OLI ENNE?

LIBAHUNDID

või

MERINEITSID

Seekordse viktoriini autor on Türi Põhikooli 3a klassi õpilane **Kaur Kutti**.
Auhindadeks aga endiselt head raamatud!

Lembitu mõistatus

#36
02.2012

Kevad oli juba pea-aegu kätte jõudnud, kui Lörbert ehmatusega avastas, et teda võib matemaatikas ees oodata üsna nigel hinne. Et oma seisu parandada, rääkis poiss õpetajaga ja sai lahendamiseks kaks konksuga ülesannet. Pärast pikka pusimist leidiski Lörbert vastused. Kas ka sina saaksid nendega hakkama?

- 1) Allolev võrdus on vale:
 $101 - 102 = 1$
Liiguta ühte numbrit, et muuta see tõeksks.
- 2) Millise matemaatilise sümboli peaks asetama numbrite 5 ja 9 vahele, et vastuseks oleks number, mis on suurem kui 5 ja väiksem kui 9.

Eelmine mõistatus

Eelmise mõistatuse lahenduseks on, et lakkidega ei ole võimalik pildistada, selleks on vaja ikkagi fotokaamerat või piisavalt tubli telefoni.

Seekordse vastuseni jõudmiseks on aega terve kuu - lahendus koos uue mõistatusega ilmub järgmises ajakirjanumbris.

uuu. *Maagiline Maailm.net*

VARAKEVADISI PAETISME

Valge vares on nagu must lammas.
Taskuraha peab olema taskukohane.
 Elektrik sai voolujoonelise tööriietuse.
**Kui jalg ära sureb, kas jalg läheb siis
 tuhastamisele?**

Neil päevil esitas turuvarblane kohtule hagi
 inimväärikuse solvamise eest, kuna keegi oli teda
 parmuks nimetanud.

**Kevadel toimub Lauluväljakul suurejooneline
 kontsert. Sissepääs tasuta, väljakäik tasuline.**
 Politsei leidis diplomaadikohvri. Diplomaat on
 seni leidmata.

**1. aprillil on võimalik pangast võtta 12% soodus-
 laenu. See tähendab, et laenusummast kuulub
 tagasimaksmisele ainult 12%.**
 Avatakse uus keeltkool, milles õpetakse keelt
 hammaste taga hoidma.

Paetiseeris **Jüri Paet**

**Tallinna-Helsingi vahele on plaanis ehitada
 merepõhja jalakäijate tunnel.**
 Kompvektivabrik laseb kõigi seebiooperite
 vaatajalle müüki komisjordi „Santa Barbariss.”
**Saiakangi alt leiti mees, kes oli kringliks
 külmunud.**

Tänavu talvel on plaanis lähendada Eestist
 delegatsioon, kelle ülesandeks on Põhjanabanööri
 läbi lõikamine.

**Parlament võtab vastu otsuse, millega
 keelustatakse altkäemaks. Edaspidi tuleb raha
 korralikult peo peale laduda.**

Suurüritustele pole oodatud neid, kellel lõhnad
 juures, vaid neid, kellel hais ninas.

**Kaalujälgijad on avaldanud protesti telesaate
 „Vaata kõõki!” vastu, soovides selle asemel
 näha seriaali „Kaalul on rohkem kui elu”.**

NAERU-USS

Juku käis klassiga teatris
Kui ta koju jõudis, küsis ema: „Kuidas näidend meeldis?
Kas see oli õnneliku lõpuga?“
„Jah,“ kinnitas Juku. „Olime kõik lõpp-õnnelikud, kui
see otsa lõppes ja me lõpuks tulema saime!“

Juku on oma klassiga teatris ning uurib vaheajal kava-
lehte. Korraga tõuseb ta püsti ja teatab õpetajale:
„Kahjuks pean ma nüüd koju minema!“
„Miks nii äkki, Juku?“ imestab õpetaja. „Teine vaatus on
alles tulemas.“
„Seda küll, aga sain alles praegu kavalehelt teada, et
esimese ja teise vaatuse vahel on kaks aastat – ema ei
luba mul nii kaua kodust ära olla!“

Juku on esimest korda ooperiteatris ja uudistab, suu
lahti, laval toimuvat.
„Ema, miks see onu, kes pillimängijate ees seisab,
pidevalt teisi kepiga ähvardab? Kas ta tahab neile kere
peale anda?“
„Ole nüüd vakka, pojuke!“ sosistab ema. „See on dirigent,
tema juhhib nii orkestrit kui lauljaid!“
„Aga miks siis tädid seal laval kohe valju kisa tõstavad,
kui ta kepiga nende poole osutab?“

Rasmus Parvei, | Ki Kuristiku Gümnaasium

Juku on isaga teatris balletti vaatamas. Korraga haarab
ta isal käest ja sosistab valjusti: „Vaata, paps, üks onu
seal meie rea teises otsas on täitsa tukkuma jäänud!“
„Mõh!“ pahandab isa. „Kas sellise tühja asja pärast
tasus sul mind üles äratada?“

Ema tuleb õhtul hilja koju ja Juku küsib: „Kuhu sa nii
kauaks jäid?“
„Käisin koos sõbrannadega kontserdil.“
„Ja mida sa kuulsid?“
„Oi, igasuguseid asju!“ kiidab ema. „Elsa läks mehest
lahku, Tiitu sõitis välismaale ja Mallel sündisid kaksikud!“

„Isa, mis asi on dialoog?“ küsib Juku.
„Dialoog on kahe inimese omavaheline vestlus,“ vastab
isa.
„Kas see on ka dialoog, kui ema sinuga riidleb?“ uurib
poiss.
„Ei, pojuke – see on kahjuks hoopis monoloog!“

Jukut vannitades ehmub ema: „Oi, Juku, su varba-
küüned tuleks kohe ära lõigata – need on juba nii pikad
nagu kulliküünesid!“
„Ei tasu!“ arvab Juku. „Teleka ilmateadetes öeldi, et
hommikuks võib oodata kiilasjääd.“

„Ema, mis tähendab „seks“?“ küsib Juku koolist tulles.
Ema peab Jukule pika ja keerulise loengu bioloogiast ja
anatoomiast.

Juku kiidab: „Vaata, kui põnev! Ja meie saksa keele
õpsil pole kõigest sellest aimugi – tema ütles nimelt, et
„sechs“ tähendab saksa keeles number kuut!“

„Juku, mis on ruutjuur?“ küsib matemaatikaõpetaja.
„Ruutjuur... ruutjuur on suur möödapanek looduses!“
teatab Juku.

„Alaleütlev, alalütlev, alaltütlev...alaltütlev...“ nimetab
Juku õpetaja käsul emakeele käändeid, kuid jääb siis
toppama.
„Võta ennast kokku!“ käsib õpetaja. „Pärast alaltütlevat
tuleb...“
Juku mõtleb ja mõtleb, kuni hüüatab rõõmsalt: „Meelde
tuli, õpetaja: äravõttev, ilmajaäv ja mittemidagiütlev!“

Head vanaaegsed asjad

Sel aastal sai kirjanik Tiia Toomet 65aastaseks. Ta on vanast ajast lastele palju kirjutanud. Sellepärast tulid meie kooli õpetajad ja raamatukogutöötajad mõttele avada näitus vanadest asjadest.

Näitusele tõi asju 1.– 4. klassi õpilased ja õpetajad. Kodus tuli juurde kirjutada asja vanus, kasutamise aeg ja eseme kasutaja ning õpilase nimi, kes eseme näitusele tõi. Õpetaja tegi kõigile 150le asjale ühtemoodi sildid. Näitus avati pidulikult 9. veebruaril.

Minu lemmik oli sellel näitusel 3. klassi Irise toodud hõbedast teesõel, mis kuulus tema vana-vana-vanaemale tema Kadriorus asunud korteris. Iris tõi ka reisitriikraua, mida kasutas ilma elektrita tema vana-vana-vanaema, sest ta reisis palju oma ratsaväehvitserist abikaasaga.

Põnevad olid 4. klassi Airiini vana-vana-vanaema tehtud käterätid ja seinalinad kätepesukausi kohale asetamiseks. Veel meeldisid mulle väga vanad rahatähed, mis kuulusid 1. klassi Karli vana-vana-vana-vanaisale, kes kogus Peterburis raha, et siin maad osta.

Mina tõiin näitusele nuku ja vesiloodi. Nukk on minu vanaema oma. Ta tõi selle Tšehhoslovakkias (sellise nimega riiki enam ei ole). Vesiloodi kasutas ehitusel minu vanaisa, vanavanaisa, ja ka vana-vana-vanaisa.

Näitus oli tore. Sain näha paljusid asju, mida polnud varem näinud. Arvan, et seda näitust oli vaja, sest peab meelde tuletama, et kodus on peale teleka ja arvuti veel midagi. Need vanad asjad on väärtuslikud, sest näitavad, kuidas vanasti elati.

Karina Teesalu Orissaare Gümnaasiumi 4. klassist

UUDISED

Tallinna Linnamuuseumi Lastemuuseum otsib maskotti!

**LASTE-
MUUSEUM**

Tallinna Linnamuuseumi Lastemuuseumil tähistab sel aastal 15. sünnipäeva. 1. juunil 1997 püsinäituse avanud muuseumis võib näha mänguasju, mille vanus ulatub keskajast tänapäevani.

Juubeliaastal korraldab muuseum **maskotikunsti**, mille eesmärgiks on leida muuseumile üks rõõmus, vahva ja väga tegelane. Osalema ootame kõiki mängulisi ja loomingulisi inimesi igas vanuses.

Kunsti tingimused:

- maskott peab olema positiivne, sõbralik ja muuseumi iseloomustav tegelane
- kunstile tuleb esitada nii maskott kui kavand sellisel kujul, mis annaks võimaluse kasutada loodud tegelast erinevatel muuseumi meenetel;
- maskotti peab saama kujutada ka joonistusena;
- maskott peaks olema valmistatud looduslikest ja naturaalsest materjalidest;
- esitatud tööde arv ühe osaleja või osalejate grupi kohta ei ole piiratud;
- maskott võib olla ka tegelaste grupp;
- autoriõigus maskoti kavandile loetakse loovutatuks kunsti peaaühinna saamisel.

Kunstitöö palume tuua või saata postiga Tallinna Linnamuuseumi Lastemuuseumi (**Kotzebue tn 16, Tallinn 10411**) hiljemalt **02.04.2012**.

Postiga saadetuna võib pakk kanda 02.04.2012 postitemplilt. Tööle palume lisada märksõna ja materjalikirjeldus, kinnises ümbrikus lisada juurde: autori/te ees- ja perekonnanimi ning vanus; maskoti valmistamise hind (materjali- ja tegemiskulu); maskoti iseloomustus ja soovi korral ka legend; postiaadress, e-mail ja kontakttelefon

Kunstile esitatud töid hindab Lastemuuseumi moodustatud komisjon, kellel on õigus anda välja üks peaaühind. Lastemuuseumi maskotti on kavas avalikkusele esitada maikuu. Lisainfo kunsti ja muuseumi kohta: Maris Rosenthal maris.rosenthal@linnamuuseum.ee ja Eve Rääbis eve.raabis@linnamuuseum.ee Tel. 6413491 või 56177911

Televiisor kutsub õue!

9. veebruarist algas ETV2 kanalil uus loodussaadete sari „Tule õue!“. Saates näeb neljanda klassi laste Otto ja Vanessa seiklusi looduses. Uuritakse, miks asjad metsas, soos või merel on just nii ja mitte teisiti. Loodusteadlastest kaksikvendade Rauno ja Oliver Kalda abiga saab nii mõnigi asi selgemaks. Otto vanem õde Johanna õpetab aga, kuidas igapäevastest asjadest midagi uut meisterdada. 16-osalise saatesarja igas jaos uuritakse üht põnevat loodusnähtust või elukeskonda mitme kandi pealt. Vaatajad saavad kaasa lüüa nuputamisesülesandeid lahendades, loodussõbralikud meisterdusedki valmivad üheskoos. Sarja produtsent on Ermo Säks, stsenaarist ja režissöör Mariit Ummelas.

„Tule õue!“ on ETV2 eetris neljapäeviti kell 18.

Kodulehekülg: www.tuleoue.ee

SE GASUMMA SUVILA TÄHT

Zlata Skubi

Foto: Harri Rospu

Pole vist ühtegi last, kes ei tunneks Pipi Pikksukka, tema hobust ja kurrunurruvutilasi. Segasumma suvila kangelasi saab aga Estonias oma silmaga näha ning seal nende seiklustest osa võtta. Üheks Pipiks on **Ingel Marlen Mikk**, kes rääkis meile nii Pipi sukkades olemisest kui ka oma lavavälistest tegemistest.

Inglit esimest korda nähes ei ole aimugi, et naeratuse taga võib peituda tedretähniline vembutaja. „Ma olen ikka see, kes alati naerab, ja kui vaja, kiusab ka natuke,” naerab Ingel. Kooli peal kutsutakse teda vahel ikka Pipiks, kuid sellele reageerib ta huumoriga. Teatriväliselt on Ingel samasugune koolitüdruk nagu kõik teisedki, kott õpikuid pungil täis ja peas mõtted homsetest kodustest töödest. Pipist pole jälgegi.

Segasumma suvila kangelaseks sai ta juhuslikult. „Isa ütles, et mine proovi ja ema ütles, et ära muretse, kui sisse ei saa,” meenutab Ingel. Kõik läks aga oodatust paremini. Peagi sai temast üks kolmest näitlejast, kes Estonias Pipina publikut endaga seiklustesse kaasa tõmbavad.

Muusikali esietenduse sünnipäeva eel on Ingel arvamusel, et iga korraga läheb etendus aina paremaks. „Ükski esinemine pole eelmise sarnane,” kinnitab ta.

Sügavate teatrijuurtega perest pärit tüdruk pole aga

alati tahtnud näitlemise rada pidi käia. „Lasteaias mõtlesin ikka, et minust saab poemüüja või arst,” meenutab ta. „Mängisin lasteaias etendustes ja vanemad võtsid mind teatrisse kaasa, aga muidu see mind ei huvitanud,” nendib Ingel. Huvitaval kombel sai ka lasteaias Pipina esinetud. „Pipi on nagu kaitseingel, ta on kogu aeg minuga olnud,” muigab Ingel Marlen sellise kokkusattumuse peale.

Teatri ja kooli vahel rabelemine võtab palju aega, kuid sellegipoolest on Ingli huvide-hobide nimekiri üllatavalt pikk ja mitmekesine. Kuigi praegu jätkub aega ainult klaveriõpingutele, siis tegeldud on ka showtantsu, balleti, joonistamise ja koorilauluga. Noorele näitlejale on kõigi toimetamiste kõrvalt oluline ka sõpru näha, kuigi aega koosolemiseks jääb väheseks. Mõnus uinak on aga parim moodus kõigi tegemiste vahel hinge tõmmata. „Üldse olen ma suur magaja,” kinnitab Ingel.

Näib, et Inglil on oma peategelasega siiski ka ühised jooned olemas. Mõlemad tüdrukud on hästi energilised, elurõõmsad ja tegusad. Oma senistesse saavutustesse suhtub Ingel rahulikult. „Tuleb kõigest kinni haarata ja olla hästi positiivne. Kui soovid midagi südamega, siis see juhtub,” jagab ta oma Pipiks saamise saladust ja unistuste saavutamise võtit.

TULISED TUULELAPSED KÜLMAPEALINNAS

Küll on vahva, et Jõgeva Gümnaasium jätkab endise hooga külmapealinnas sündinud luuletajale Betti Alverile pühendatud luuleteatri festivalide korraldamist! Jaanuari lõpus toimunud VII luulepäevadele Tuulelapsed 2012 saabus tervelt 15 õpilastruppi üle kogu Eesti ja žüriil oli laureaatide reastamisega tükk tegemist. Tänavuseks teemaks olid korraldajad valinud vanema eesti lasteluule ja igal teatritrupil oli midagi erilist välja pakkuda: Kolga Kohal-olijad mängisid Venda Sõelsepa kihulaste-luuletust nii energiliselt, et nii pealtvaatajatele tundus, et möödalendav luulemutukas torkas neidki oma astlaga, Viimsi Kooli noored näitlejad kasutasid butafooriana ajalehte Sirp, Aseri tüdrukud kehastasid poeetilisteks kassideks, Saaremaa Kreputlased esitasid Koidula luulet räppari, turvamehe, koristaja ja poliitiku suu kaudu. Kindlasti oli noortel näitlejatel palju õppida nii iseenda lavakogemustest kui ka konkurentidest sõprade etendustest.

TUULELAPSED 2012 LAUREAADID

- Jõgeva Gümnaasiumi Liblikapüüdja (3b) – juhendajad Lianne Saage-Vahur ja Linda Tross – „Metsapere laulikud“
- Saaremaa Ühisgümnaasiumi Kreputlased – juhendaja Rita Ilves – „Hetked Eesti lauluga“
- Kolga KOHAL-OLIJDAD – juhendaja Terje Varul – „Suveöös“
- Orissaare Gümnaasiumi Mo-teater – juhendaja Mare Noot – „Insomnia“
- Jõgeva Gümnaasiumi Liblikapüüdja (7b) – juhendaja Lianne Saage-Vahur – „Üks ennemuistne jutt“
- Viimsi Kooli EKSPERIMENT – juhendaja Külli Täht – „Ühe armastuse lugu“

Saaremaa ÜG Kreputlaste „Hetked eesti lauluga“

PARIM JUHENDAJA – Mare Noot (Orissaare Gümnaasiumi Mo-teater)

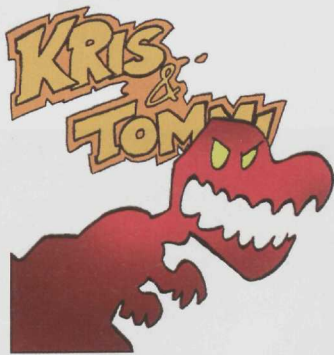
ERIPREEMIAID LAVASTUSTE EEST pälvisid Lustivere Põhikool (juh. Malle Tuur); Jõgeva Gümnaasiumi Liblikapüüdja (3b) (juh. Lianne Saage-Vahur ja Linda Tross); Kehra Keskkooli Lunaatikud (juh. Endla Klemets); Jõgeva Gümnaasiumi Liblikapüüdja (1a) (juh. Lianne Saage-Vahur ja Tiiu Õunap); Lasnamäe Üldgümnaasiumi „Et“ (juh. Jutta Teral); Kunda laste näitetrupp Karoliine (juh. Marika Koks); Torma kooli draamaring OFF (juh. Ülle Säälilik); Saaremaa Ühisgümnaasiumi Kreputlased (juh. Rita Ilves); Vaida Põhikooli näitering Kilplased (juh. Kristiina Suvil); Aravete Keskkool (juh. Viivi Paljak); Kolga KOHAL-OLIJDAD (juh. Terje Varul); Orissaare Gümnaasiumi Mo-teater (juh. Mare Noot); Jõgeva Gümnaasiumi Liblikapüüdja (7b) (juh. Lianne Saage-Vahur); Aseri Keskkooli „Kirdekad“ (juh. Luule Varinurm); Viimsi Kooli EKSPERIMENT (juh. Külli Täht).

ERIPREEMIAID MEELDEJÄÄVATE ROLLIDE EEST said: Georg Sakriits, Marleen Tamm, Aleks Guske, Keijo-Johann Norden, Madis Ader, Raimo Kozlov, Robyn Maask, Marilii Aru, Janely Linno, Jonna Kubu, Hardi Möller, Siim Maran, Eliis Leppik, Kristiina Maaste, Kristjan Pint, Sten Taim, Raul Gross ja Taavi Pleiats
VANEMUISE ERIPREEMIAID pälvisid Jõgeva Gümnaasiumi Liblikapüüdja (7b), Lustivere Põhikooli kellade ansambel, Mare Noot, Rita Ilves ja Marilii Aru.

Fotod: Leelo Tungal

Viimsi Kooli Eksperiment „Ühe armastuse lugu“

ÄRA TEE LILLELEGI LIIGA!

aga sugugi lihtne, sest kogu linnas ega linna ümbruses pole puid nähtud juba aastaid, kõik on tehtud plastmassist. Kogu loodus on täispuhutav, täiesti lõhna-, bakteri- ja maitsevaba. Päris ehtsat puud otsides saab poiss teada loo muinasjutulisest olendist nimega Looraks, kes on vahva vunts sõna otseses mõttes (kui ei usu, siis vaata siin kõrval seda pilti või ajakirja keskel ootavat plakati) ja kellele ei käi

Kas teie olete vaadanud mööda mõnd tuttavat maanteed sõites autoaknast välja ja mõelnud, et huvitav, siin oli ju varem ilus tihe mets, aga nüüd pole järel muud kui ainult lage plats, mida täidavad kurvalt turritavad kännud? Inimene teeb seda kõikjal maailmas ning metsad kaovad meie helesiniselt planeedilt kiiremini, kui uued jõuavad asemele kasvada. Nii oleme varsti olukorras, kus aedades öitsevad ilusad puud ja lilled, mis ei vaja pügamist, kastmist ega väetamist, sest need on... plastmassist?!

Just sellise murega seisavad silmitsi tegelased uues vahvas joonisfilmis „Looraks”, mille peategelaseks on 12aastane poiss Ted, kes asub ühel päeval otsima ehtsat puud, sest tänu sellele oleks tal lootust võita oma unistuste tüdruku Audrey süda. Puu leidmine pole

mitte miski nii närvidele kui vägivald metsa ja seda moodustavate puude kallal. Rohkem ei hakka siinkohal sellest lustilisest loost teile ette ära rääkima, lisaks ainult seda, et värvikirev lugu on täis eredaid ja meeldejäävaid tegelasi ning seal kõlab ka õige mitu uut lõbusat laulu. Ja see kõik on sulaselges eesti keeles! Nimategelasele Looraksile andis oma hääle päriselus täpselt samasuguseid vuntse kandev muhe mees Vladislav Koržets. Ja see kõik tuleb ekraanile 3D-s ja täpselt koolivaheajaks. Pärast selle filmi vaatamist tasub endal ka mõelda, kuidas saad sina kaasa aidata sellele, et loodus püsiks võimalikult kaua võimalikult ilus ja et me oma mõtlematu tegevusega Looraksit kurvaks ega kurjaks ei teeks.

Kinokuju

Nimi: Karolin Luik
 Vanus: 17
 Kool: Tallinna Saksa
 Gümnaasium
 Huviala: Firma looja

KAROLIN LUIK – FIRMA LOOJA!

Elmisel kuul toimus Tallinnas Õpilasfirmade laot, kus tegin juttu ühe õpilasfirma rajaja Karoliniga

Õpilased said kodust seisma jäänud paberi meile tuua. Parimale klassile panime ka auhinna välja. Kahjuks jäi meile saadud paberist natuke väheks ning kontakteerusime ka mitmete ajalehtedega. Praeguseks oleme koostööd teinud Postimehe, Eesti Ekspressi ning mitmete ajakirjade kirjastustega.

Meie firmas on neli liiget ning igal liikmel on juhtiv ülesanne. Hanna-Elise on finantsjuht. Tema vastutab firma raamatupidamise eest. Kristin kujundab kaarte ning tegi Tallinna kaartide jaoks fotod. Kerli on firma direktor ning mina vastutan turunduse ja reklaami eest. Me kõik käime Tallinna Saksa Gümnaasiumi 11. klassis.

On sul veel mingeid lähedaid hobisid? Kas mõni neist aitas ka firma püstitamiseni kaasa?

Mängin Nõmme kultuurikeskuse KellaRingis käsikellasid. Sellega alustasin juba 2005. aastal. Olen tegelnud ka koorilauluga, samuti õppisin Nõmme Muusikakoolis ühe aasta kitari ning kolmandas klassis mängisin ühe aasta plokkflööti. Muusika on alati minu südames olnud. Praegu kahetsen, et jätsin kitari-mängu ning koorilaulu pooleli.

Räägi meile ka tänavusest laadast!

11. veebruaril toimus Kristiine keskus õpilasfirmade laot. Meie võtsime samuti osa. Laadaks saime valmis oma kõige uuema toote, milleks olid Eesti poliitikute mängukaardid. Müügiga läks meil päris hästi, nimelt võitsimegi suurima käibe auhinna. Kõige populaarsemaks tooteks osutusid poliitilised mängukaardid. Me müüsimise peaaegu kõik maha, vaid 4 pakki jäi alles. Ka teised tooted olid laadakülastajatele päris meelepärased. Mälumängu müüsimise 5 pakki ja Kurja Hundi 4 pakki. Laadale tuli poliitiliste kaartidega tutvuma isegi Laine Randjärv, kes ostis meilt neid lausa 4 pakki. Üldiselt saime žüriilt väga kiita. Kõik olid meie tootest ning sõbralikust teenindusest väga vaimustuses.

Lõpetuseks...

Siiralt soovitan kõigil, kellel võimalik, rajada õpilasfirma. See on kogemus, mis annab igale inimesele nii palju juurde. Soovitaksin teil ka proovida uusi ning põnevaid asju. Arvasin alguses, et õpilasfirma on midagi, millega ma kunagi hakkama ei saaks, kuid tegelikult osutus see palju kergemaks ning on toonud mu ellu nii palju toreid inimesi. Nagu on öelnud Paolo Coelho: „Mul on võimalus viia oma unistused ellu, ja see teebki elu põnevaks.“ Küsitles **Anna-Maria Uulma** Saue Gümnaasiumist

Räägi enda firmast: kus tuli idee, millega firma tegeleb? Kes on teie firma ülejäänud tegijad?

11. klassi alguses pakuti majandusõpetuse kursuse lõpus välja võimalus teha enda firma. Olin sellele tegelikult juba 10. klassi lõpus mõelnud, kuid ei suutnud otsustada, mida ma toota sooviksin. Peale pikka mõtetööd sõbrannadega tuli mul idee teha õpilasfirma, mis toodab mängukaarte. Mõte hakkas jooksuma ning leidsime erinevaid külgseid firmal, mida annaks arendada. Me ei soovinud teha tavalist firmat, mis teeb lihtsalt mingeid igavaid mängukaarte. Soovisime, et firma sihtgrupp oleks lai. Tulime ideele teha erinevaid mängu- või väikestele kui ka natuke vanematele. Üks liikmetest tuli idee toota Musta Peetri kaarte. Mäng seisneb paaride leidmises ning viimane, kellele jääb Musta Peetri kaart, on mängu kaotaja. Me ei tahtnud seda ideed kopeerida ning mõtlesime teha hoopis Kurja Hundi kaardid, kus tuleb leida erinevate loomade paarid ning kaotajaks on mängija, kellele jääb hundi kaart. Peale selle mõtlesime toota ka Tallinna mängukaarte, kus kaarte kaunistavad pildid pealinnast. Samuti on meie tootevalikus mälumäng gümnaasiumiealistele. Seal mängus on 900 küsimust 10 erineva õppeaine kohta. Veebruaris trükkisime ka oma esimesed mängukaardid poliitikute karikatuuridega. Peale selle, et meie firma toodab mängukaarte, tegeleme ka vanapaberi kogumisega. Praeguseks hetkeks oleme kogunud juba 7 tonni makulatuuri. Korraldasime oma koolis vanapaberi korjanduse päeva, mil kõik

Rekordnuruja armastab sinki

Maailma kõige häälekam nuruja on Guinnessi Rekordite Raamatu andmetel Inglismaal elav kiisu nimega **Smokey**. Tõu poolest on Smokey tavaline kodukass, kes elab koos oma perenaise Lucinda

Ruth Adamsiga Northamptoni kandi talus, kuid tema **67,7 detsibellist** nurrumistugevust pole seni veel ükski hiirekuningas ületanud. Tõsi küll, on teada, et märtsis 2011 kirja pandud nurrurekordi saavutamiseks tuli perenaisel appi võtta väikesi salanippe: harjamist, silitamist ja pisikeste singitükikeste suhupoetamist.

Silmnäo poolest **siilionu**

Mõni maailmarekord näib olevat otse nõelasilmast tulnud! Hiina päritoluga härrasmees nimega **Wei Shengchu** rekord, mille ta püstitas Milaanos Rekordite Show nimelisel üritusel 2009. aasta aprillis, on tänini ületamata. Selleks, et oma pea **2009** nõelaga katta, on ilmselt lisaks osavusele ja kannatlikkusele vaja päris mitu nõelasilmatäit huumorimeeliki. Juhul, kui perekonnas leidub õmblejaid, võib rekordimees ajaviiteks ka nõelapadjana töötada!

Peremees vajab klaasikest vett?

Auh, aga palun väga!

Ameeriklane Alez Thracker on oma kolli nimega **Sweet Pea** koolitanud välja veeklaaside pea peal kandmiseks. Sweet Pea püstitas 2008. aastal Saksamaal, Verdenis toimunud spordi- ja mängushow'i maailmarekordi, kandes ferveit **kümne astme** jagu frepist alla **141 grammi vett** sisaldanud klaasi. Laugel maal jookseb Magus Herneke ilmselt vabalt, terve veepang peas!

SIIT JA SEALT

Teater kannab **noore palvetaja** nime

Üks maailma kuulsamatest operiteatritest, Milanos asuv **La Scala**, mahutab oma uhkes saalis üle 2000 muusikasõbra. Publik istub 26 meetri laiusel ja 27 meetri kõrguses saalis hoburauakujulisel nii parteris kui ka kuuel rõdul. Selle teatri akustikat peetakse harukordseks ning La Scalas esinemine on kogu maailma ooperilauljate suureks unistuseks.

La Scala tähendab itaalia keeles treppi, kuid nime sai teater hoopiski kiriku järele, mis kandis nime Santa Maria alla Scala. Selle pühakojas laskis ehitada Milano härrasmees Bernabo Visconti aastal 1381 oma noorele abikaasale palvetamiseks. **Beatrice Regina della Scala** oli pärit võimsast Verona aadliperekonnast ja oli abielludes vaid 12 aastat vana! Peaaegu 400 aastat hiljem – 1778. aastal – kiriku kunagises asupaigas avatud teater meenutab oma nime kaudu nii kirikut kui ka selle auväärset valdajat. Teatri esiema oli väga viljakas: mõnede ajaloolaste andmetel oli tal 15, mõnede väitel aga koguni 17 last!

Jahirada viib teatrisse!

New Yorgis, Manhattani saarel põhjast lõunasse kulgev **Broadway** uhkeldab juba pikka aega paljude kuulsate teatritega. Ajaloolased aga väidavad, et 17. sajandi alguses, kui hollandlased rajasid Manhattanile oma koloonia, kulges just samas paigas **Wickquasecki** nime kande indiaanlaste jahilkaigurada. Kes teab, ehk tegid kütidki väheke teatrit, enne kui jahisaaki jagama hakkasid!

ROKIKOOL

THE WHO (2)

Vello Salumets

1965. aastal salvestas The Who oma teise singli „**Any-
way, Anyhow, Anywhere**”, mille fännid kohe omaks
võtsid. Erinevalt esimesest, õhkus sellest nii bändiliik-

mete kui kaudselt ka kogu tollase noortepölvkonna
ängi ja raevu. Raevukad olid suhted ka ansambli sees.
Laulusolistil Roger Daltreyl oli kalduvus liidrina

käituda ja otsuseid ainuisikuliselt vastu võtta. Teised ei olnud sageli sellega rahul, mistõttu tuli ette tülisid, mida Daltrey üldjuhul rusikatega lahendas. Väidetavalt püüdis ta ka hoida bändikaaslasti uimastitest eemal, seda eriti Keith Mooni puhul. Üha sagenevate sisetülide tõttu Daltrey vallandati, kuid mõne aja möödudes otsustas ta oma suhtumist muuta ning võeti ansambelisse tagasi.

1965. aasta oktoobris poodidesse jõudnud 3. singel „**My Generation**” jõudis Briti tabeli 2. kohale ja see tähendas The Whole juba britipopi fenomeni staatust. Aga see oli alles sissejuhatus. Sama aasta lõpus paiskas The Who müügile oma **esikalbumi** „My Generation”. Sellelt albumilt said hitistaatuse sellised Pete Townshendi sulest pärit palad kui „Substitute”, „A Legal Matter”, „The Kids Are Alright” ja „I’m A Boy”, mis kõik olid omaette meistriteosed. Pete Townshend rääkis seoses muusikaga avalikult küberneetilisusest. Who muusika polnud õieti muusika selle sõna tavalises mõttes, vaid just liikumine, energia, harmooniate kokkupõrge, peatused ja stardid. Nende palad polnud enam „laulud” isegi mitte afro-ameerikalikus tähenduses, vaid agressiivsed võtted, asendid, poseerimised. Need olid oma terviklikkuses üles ehitatud „härjalsarvist-kinni”-põhimõttel, kus saavutatud pinget ei vaibu tegelikult kunagi, vaid galopeerib üha uuesti liikvele.

Who tuntuim pala, modide hümniks kujunenud „My Generation”, oli noorsoo positsioonides taas samm edasi. See enam ei palunud ega anunud, ei väljendanud ka ehsat rõõmu, vaid sundis vanemat generatsiooni lihtsalt haihtuma. Laulja hääl ei murdunud enam ega lielnud falsetti nagu Buddy Hollyl, vaid kokutas amfetamiiniga toetatud energiaga. Bändi hittpala „Anyway, Anyhow, Anywhere” valiti TV tähtsaima muusikasaate „**Ready, Steady, Go!**” signatuuriks. Telediktori sõnad saatsid noori liikvele iganädalasele Bastille’i vallutamisele: „Kell on nüüd seitse minutit kuus läbi, siit algab nädalalõpp!”

Pete Townshend, kes kirjutas valdava osa The Who muusikast, soovis midagi lauludest enamat. Ühes proovis tutvustas ta kaaslastele omatehtud paroodia-

salvestust, mille üks juuresolijaist nimetas *rockooperiks*. *Rockooper* pidi albumist tegema enama kui lihtsalt üksikute laulude kogumiku. 1966. aastal ilmunud teisel albumil „A Quick One” seda osalt ka teostati – albumit lõpetav üheksa minuti pikkune „**A Quick One While He’s Away**” koosnes mitmest lühikesest sama lugu jutustavast laulust.

1968. aastal hakkas Townshend huvituma India vaimse õpetaja Meher Baba õpetusest. See innustas teda kirjutama täispikka *rockooperit*, mis jutustaks ühe poisi eluteest ja jõudmisest kõrgemale vaimsele tasemele. Osalemine Monterey popfestivalil ja Isle of Wight muusikafestivalil, aga ka uude albumisse mittek kuuluvate lugude kirjutamine venitasid kogumiku valmimist, kuid **1969. aasta mais oli muusikaajaloo esimeseks rockooperiks tunnistatud „Tommy” valmis**. Sellest sai tõeline müügihiit, mis leidis tunnustust ka kriitikute poolt. Ajakiri „Life” kirjutas: „Tänu ehedale *powerile*, leidlikkusele ja hiilgavale esitusele ületab „Tommy” kõik, mis iial on salvestusstuudiost väljunud.” „Tommyt” peetakse üheks parimaks albumiks *rockmuusika* ajaloos. Mitmed albumi laulud osutusid ka kontserdihittideks, mida tõestas samal aastal The Who ülesastumine kuulsal Woodstocki festivalil. 1998 pääses „Tommy” Grammy Kuulsuste Halli.

1971 ilmus album „Who’s Next”, mis sobis rohkem tavapärase *rockalbumi* formaati, kuid sisaldas samas neid tehnilisi uuendusi, mida Townshend oli vahepeal plaaninud. „Who’s Next” pani alguse The Who uuele, raskemale kõlapildile

1973. aastal salvestas The Who oma teise täispika *rockooperi* „Quadrophenia”. Seda võib vaadata kui autobiograafilist lugu 60ndate alguse Londoni noorte elust. Lugu räägib noorukist nimega Jimmy ja tema võitlusest eneseväärikuse saavutamiseks.

1978. aastal ilmus bändi 8. album „**Who Are You**”, millega liiguti *rockooperitest* rohkem raadiosõbralikuma formaadi poole. Albumi väljastamist aga varjutas uimastite üledoosist põhjustatud trummimängija Keith Mooni surm. Uus trummimees küll leiti ja bänd üritas jätkata, kuid see ei olnud enam see Who.

THE WHOD SAAD KUULATA KA INTERNET KAUDU!

Siin mõned lingid:

<http://www.youtube.com/watch?v=ZgubG-MOPT4&NR=1>

<http://www.youtube.com/watch?v=Hje28F-lhLo&feature=related>

<http://www.youtube.com/watch?v=QbXTnoP5lkw&feature=related>

<http://www.youtube.com/watch?v=Ovyf7EKuhBk&feature=related>

Ütle üks hea autolapse nimi!

Algus jaanuarinumbris 2011

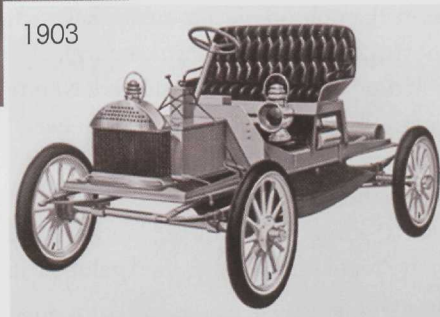
AUTODEST

1958

2011

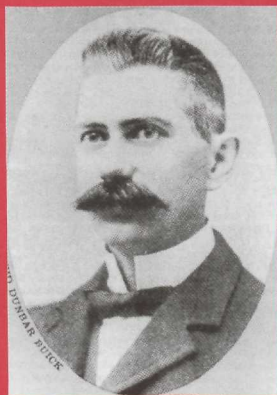
1903

Valgest vannitoast unelmate autoni

Jüri Trouberg

Uhke Buicki roolis istumine oli omal ajal – ning on praegugi – kopsaka varanduse tunnuseks. Nendest Ameerikas toodetud autodest pidasid juba sõjaajal lugu ka Eesti pankurid ja äriühused ning ka president Konstantin Päts tegi oma tähtsaid sõite Buickiga.

Buicki nimi pole akronüüm ehk esitähedest moodustatud nimetus – ei, **David Dunbar Buick** (1854 – 1929) oli Šotimaal sündinud mees, kellest sai juba kaheaastasena ameeriklane – nimelt asusid ta vanemad elama Detroiti. 15aastaselt lahkus poiss koolist, et aidata vanematel elatist teenida, ning näitas juba õpipoisina, et on sündinud leiutajaks. Noormees

meisterdas uut moodi muru- niitja ja leiutas mooduse, kuidas malmvanne katta emailkihiga. Valged vannitoad olid eelmise sajandi alguses kõrges hinnas ja Davidi käsi käis hästi.

Pahandused tekkisid tal aga siis, kui noormees hakkas tegelema sise- põlemismootoritega. Autod kõitsid teda sedavõrd, et sanitaartechnika firma läks müügiks. Kogu saadud raha kulutas

David uue ettevõtte loomiseks, mis valmistas mootoreid põlluma- jandusmasinate tarvis. Samas tegeles Buick ikka oma unelmate autoga. Mõne aasta pärast oli algkapital otsas ja valmis oli saanud üksainus auto. Suurte laenude abil moodustas David aastal 1903 uue firma, mis sai nimeks **Buick Motor Company**.

Buick viimistles oma loomingut hoolikalt ning aastal 1903 tuli tootmisest 16 autot ja järgmisel aastal 34, mis läksid müügiks 1200 dollariga. Samal aastal tutvus Buick William C. Durantiga, kellest sai Buick Motor Company üldjuht. Durant oli väga hea äriühend, kes oskas tootmist kiirendades tulusid suurendada. 1908 rajati Buicki firma alusel General Motors Company, millega liitusid Oldsmobile, Cadillac, Oakland ja Chevrolet. Kompaniist sai tõeline autotootmise impeerium!

Kahjuks aga ei käinud David Dunbar Buicki enda käsi niisama hästi: kui Duranti jaoks tähendasid autod ainult äritegemise allikat, siis tahtis Buick, et iga masin oleks kordumatu meistritöö, ning selge oli see, et üks meestest pidi kompaniist lahkuma.

Mineja oli Buick, kes paigutas saadud lahkumishüvitise California naftasse ja Florida maaostudesse. Kuid kahjuks osutusid needki tehingud ebaõnnestunuks, ning autotööstusesse Buickil tagasi pöörduda ei õnnestunudki. Oma elu lõpuaastatel töötas ta Detroiti kaubanduskooli inspektorina.

Buicki toodang aga jõudis juba 1923 100 000 autoni. Praegu toodetakse Buicke aastas 350 000.

Barbie

FASHIONISTAS®

Uuel Barbie'l
on kleidivaru
kaasas

See eekord külastab meid Barbie, kellel pole kaasas ei kasse, koeri ega hobuseid, vaid hoopiski kena kleidivaru. Paljugi mis võib ühel tegusal tüdrukul päeva jooksul ette tulla: joonistamistunnis võivad vesivärvid kleidile plekke jätta ja keemiatunnis võib mingit kahtlast vedelikku katseklaasist sülle tilkuda.

Aga meie Barbiel on lisaks seljariietele kaasas veel kaks varukleiti! Tegelikult sobivad mõlemad rõivaesemed ka mõnele varem Sinu juurde kolinud Barbiel selga, nii et nad võivad välja näha lausa kaksikutena.

Meie uue võistluse teemaks ongi „Kui mul oleks kaksikõde või -vend“. Kirjuta ja joonista meile sellest, missugune võiks elu olla,

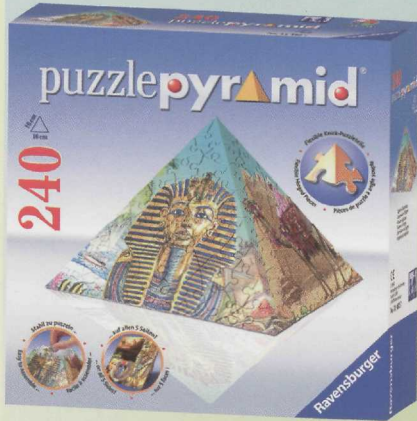
kui Su kõrval oleks sündimisest alates täpselt sama vana laps kui Sina!

Saada oma fantaasia viljad toimetusse enne **5. aprilli 2012**, sest siis loosime parimate kirjutajate-joonistajate vahel välja **premiad Barbiede maaletoojalt Rimonnelt**. Peaauhindadeks ongi needsamad kleidivaruga Barbied!

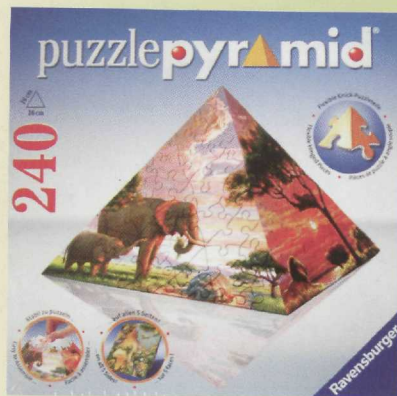
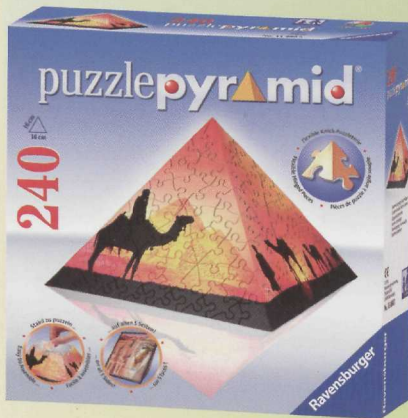

Maaletooja: **RIMONNE**

PE^B₁₃₇₈ 2012,3

Ravensburger

Fantastilised püramiidid

Küllap tead seda, et maailma parim burger on Ravensburger? Ravensburgeri lauamängudest ja pusledest ei saa lustlikel lastel iial isu täis. Mänguasjameistrid leiutavad kogu aeg uusi asju juurde – näiteks nüüd võib väikestest osakestest kokku panna mitte ainult pilte ja palle, vaid ka püramiide.

Meil Eestis pole teadagi vaaraosid elanud ja talurahvas ei kippunud oma maju ega aitu püramiidikuliseks ehitama. Kuid see ei tähenda, et meil oleks keelatud fantaseerida, missug-

used võiksid olla oma Eesti püramiidid ja kuhu neid võiks püstitada!

Pane oma mõtted paberile ja saada toimetusse enne 5. aprilli 2012, siis on Sul lootust võita üks neist Ravensburgeri püramiididest, mida pildil näed.

Ravensburgerite maaletooja on AS Rekato, nii et kui soovid tutvuda mänguasjauudistega, siis võiksid külastada ka Rekato internetipoodi, mille aadress on www.rekato.ee

REKATO